

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

KRYPTOMĚNY Z POHLEDU DANĚ Z PŘÍJMU U FYZICKÝCH OSOB

CRYPTOCURRENCIES FROM AN INCOME TAX PERSPECTIVE FOR INDIVIDUALS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Natálie Tkáčová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

BRNO 2023

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Natálie Tkáčová
Vedoucí práce:	JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.
Akademický rok:	2022/23
Studijní program:	Účetnictví a daně

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Kryptoměny z pohledu daně z příjmu u fyzických osob

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem této bakalářské práce je vytvoření metodického rámce pro řešení kryptoměnových transakcí z pohledu zákona o daních z příjmů se zaměřením na fyzické osoby.

Základní literární prameny:

KRAJŇÁK, Michal. Daň z příjmů fyzických osob v České republice. 1. vyd. Brno: CERM, 2022. ISBN 978-80-7623-086-6.

LÁNSKÝ, Jan. Kryptoměny. Praha: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-722-4.

STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky. 3., rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-1043-8.

VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2020. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

VYCHOPEŇ, Jiří. Daň z příjmů 2022. 18. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-356-2.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2022/23

V Brně dne 5.2.2023

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá definováním základních principů fungování kryptoměn a danění příjmu z nich u fyzických osob. Teoretická část se zaměřuje na výklad základních technických pojmů. Analytická část rozebírá platnou legislativu a doporučení českých veřejnoprávních institucí při vykazování a zdanění kryptoměn, které je konkrétně rozvedeno v návrhové části. Stěžejním přínosem práce je analýza doporučení zdanění jednotlivých praktických příkladů zdanění příjmu z kryptoměn.

Abstract

The bachelor thesis deals with defining the basic principles of cryptocurrencies and the taxation of income from them for individuals. The theoretical part focuses on the interpretation of basic technical terms. The analytical part analyses the current legislation and recommendations of Czech public institutions in reporting and taxation of cryptocurrencies, which is specifically elaborated in the design part. The main contribution of the thesis is the analysis of taxation recommendations for individual practical examples of taxation of cryptocurrency income.

Klíčová slova

Bitcoin, kryptoměny, příjem z kryptoměn, daň z příjmu, fyzická osoba, Česká republika

Key words

Bitcoin, cryptocurrencies, income from cryptocurrencies, income tax, natural person, Czech Republic

Bibliografická citace

TKÁČOVÁ, Natálie. *Kryptoměny z pohledu daně z příjmu u fyzických osob* [online]. Brno, 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/152121>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 14. 5. 2023

.....
Natálie Tkáčová
autorka

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, Ph.D., za odborné vedení této bakalářské práce. Mé velké díky nicméně patří taktéž paní Ing. Zlatuši Zelenické, za více než užitečné a praktické rady využité v daňové části této práce.

Dále bych chtěla vyjádřit vděk svému příteli, rodině a přátelům nejen za vyjádřenou podporu a vlídnost při psaní bakalářské práce, avšak i za neutuchající podporu během celého studia.

Obsah

Úvod.....	12
Cíle práce	14
1 Teoretická část	15
1.1 Definice peněz	15
1.1.1 Teoretická definice	15
1.1.2 Empirická definice	15
1.2 Peníze v současné době.....	16
1.3 Funkce peněz	16
1.3.1 Prostředek směny	16
1.3.2 Míra hodnoty.....	17
1.3.3 Uchovatel hodnoty	17
2 Česká národní banka jako součást finančního sektoru	18
2.1 Makroekonomická funkce	18
2.2 Mikroekonomická funkce	18
3 Kryptoměny	19
3.1 Kryptoměny vs. Fiat peníze	19
3.2 Základní pojmy	21
3.2.1 Uzly a decentralizovaná bitcoinová síť.....	21
3.2.2 Blockchain	22
3.2.3 Kryptografie.....	23
3.2.4 Bitcoinová adresa.....	24
3.2.5 Soukromý klíč.....	24
3.2.6 Veřejný klíč.....	25
3.2.7 Těžba.....	25

3.2.8	Půlení Bitcoinu	26
3.2.9	Důkaz prací – proof of work.....	27
3.2.10	Důkaz podílem – proof of stake.....	27
3.2.11	Bezpečnost.....	28
3.2.12	Problém dvojí útraty	28
3.2.13	51 % útok.....	29
3.2.14	Soft fork	30
3.2.15	Hard fork.....	31
3.2.16	Satoshi Nakamoto	32
3.3	Vývoj ceny a obchodovaného množství Bitcoinu v čase	33
3.4	Další kryptoměny.....	35
3.4.1	Monero.....	35
3.4.2	Ethereum.....	36
4	Daň z příjmu fyzických osob v České republice	38
4.1	Poplatník	38
4.2	Předmět daně.....	38
4.2.1	Příjem ze závislé činnosti – § 6 ZDP	39
4.2.2	Příjem ze samostatné činnosti – § 7 ZDP	39
4.2.3	Příjmy z kapitálového majetku – § 8 ZDP	41
4.2.4	Příjmy z nájmu – § 9 ZDP	41
4.2.5	Ostatní příjmy – § 10 ZDP	42
4.3	Osvobození od daně – § 4 ZDP	42
4.4	Zdaňovací období	43
4.5	Základ daně a výpočet daňové povinnosti	43
4.6	Nezdanitelné části základu daně – § 15 ZDP	44

4.7	Odečitatelné položky od základu daně	45
4.7.1	Daňová ztráta	45
4.8	Slevy na dani.....	46
4.9	Daňové zvýhodnění	46
4.10	Registrační povinnost	47
4.11	Povinnost podat daňové přiznání	47
5	Stanoviska českých veřejnoprávních institucí ke zdanění kryptoměn.....	48
5.1	Česká národní banka	48
5.1.1	Oprávnění k obchodování s tokeny	48
5.2	Sdělení Ministerstva financí k vykazování digitálních měn.....	49
5.3	Daňové posouzení Generálního finančního ředitelství.....	50
5.3.1	Těžba kryptoměny	50
5.3.2	Nákup a prodej služeb/zboží za kryptoměny	50
5.3.3	Směna kryptoměny za fiat měnu	50
5.3.4	Příjmy z nájmu.....	50
5.3.5	Kurz pro přepočítání kryptoměn na fiat měnu	51
6	Přestupky, trestné činy a sankce za ně	52
6.1	Zkrácení daně.....	52
6.2	Neoprávněné podnikání	52
6.3	Praní špinavých peněz	53
7	Praktická část – vlastní návrhy	55
7.1	Úvod do praktické části	55
7.2	Příjmy ze závislé činnosti – § 6 ZDP.....	56
7.3	Příjmy ze samostatné činnosti – § 7 ZDP.....	58
7.3.1	Živnostenské podnikání na těžbu kryptoměn	58

7.3.2	Příjem z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku	60
7.3.3	Přerozdělení ztráty na spolupracující osobu	61
7.3.4	Příjem ve formě kryptoměny z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku.....	62
7.4	Příjmy z kapitálového majetku – § 8 ZDP	62
7.5	Příjmy z nájmu – § 9 ZDP	63
7.6	Ostatní příjmy – § 10 ZDP.....	64
7.6.1	Příjmy z příležitostných činností a z příležitostného nájmu movité věci ...	64
7.6.2	Příjem z růstu hodnoty držené kryptoměny	65
7.6.3	Nákup a prodej kryptoměny u fyzické osoby nepodnikající	65
7.6.4	Nákup a prodej více kryptoměn u nepodnikající fyzické osoby.....	68
7.6.5	Nákup a prodej více kryptoměn u podnikající fyzické osoby	74
7.6.6	Nákup a následné darování	74
7.7	Shrnující graf	76
Závěr		77
Seznam použitých pramenů		80
Seznam tabulek		85
Seznam grafů		87
Seznam obrázků.....		88
Seznam příloh		89

Úvod

Lidstvo v posledních letech zažívá bezkonkurenčně nejrychlejší technologický posun ve svých dějinách, který zasahuje snad všechny aspekty našich životů. Nevyhnul se ani oblasti investic a platidel. Do tohoto světa tedy vstoupily kryptoměny, do té doby představující pouze zálibu počítačových odborníků. Dostaly se již i mezi běžné uživatele, a to hlavně díky mediím, která je zpopularizovala. Investoři díky nim diverzifikují svá investiční portfolia, nebo je jen využívají ke spekulacím na pokles či růst ceny. Dají se volně zakoupit na různých burzovních platformách, aplikacích dostupných skrz mobilní telefony, mohou být získány i směnou ve speciálních bankomatech, které převedou finanční obnos rovnou na zvolenou kryptoměnu.

Autorka si téma vybrala nejenom proto, že je sama vlastníkem několika kryptoměn a ráda by s tímto tématem hlouběji seznámila ostatní zájemce, ale je také studentkou oboru Účetnictví a daně, přičemž ji daná problematika zajímá i z tohoto úhlu pohledu.

Tato bakalářská práce slouží i jako návod a doporučený postup, pro všechny, kteří tápou, jak danit právě zisky z kryptoměn, a to i protože velká část populace se mylně domnívá, že příjmy z kryptoměn nepodléhají dani a ti, kteří vyvíjejí snahu je danit, nemusí vždy postupovat správně.

První část práce pojednává o definici peněz, bankovního systému a vymezení kryptoměn. Dále vysvětluje základní charakteristiku, technické parametry a historii, sloužící pro lepší zařazení a pochopení celkového konceptu pozdějších částí práce.

Druhá část práce odpovídá na otázku regulace dle aktuálně platné legislativy České republiky na téma zdanění příjmu z kryptoměn u fyzické osoby. Taktéž se zabývá tématem, zda je zapotřebí vlastnit živnostenské, či jiné oprávnění k obchodování s kryptoměnami a představuje srozumitelné vyjádření českých veřejnoprávních institucí k dané problematice, mezi které patří Česká národní banka, Generální finanční ředitelství a ministerstvo financí České republiky.

Poslední, návrhová část reprezentuje postup zdanění příjmů z kryptoměn u fyzických osob, příručka je doplněna o konkrétní modelové příklady s vyplněním daňového přiznání a slouží i jako případný návod pro danění kryptoměn.

Autorka doufá v rozklíčování dílčích paragrafů zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZDP“) u fyzických osob stěžejních pro podání daňového přiznání a zjištění možného využití §§ 6–10 ZDP v dané problematice v souladu s platnou legislativou.

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je popsat svět kryptoměn z pohledu teorie a dále z pohledu ZDP pro fyzické osoby. Hlavní cílem je vytvořit srozumitelnou metodickou příručku pro řešení problematiky příjmů plynoucích z kryptoměnových transakcí. Na konkrétních případech budou popsány různé druhy transakcí, ať už s výsledným ziskem či ztrátou, z pohledu ZDP.

1 Teoretická část

1.1 Definice peněz

Ekonomie, jako věda studující: „Jak se lidé rozhodují v podmínkách vzácnosti zdrojů a jaký vliv má jejich volba na společnost.“¹ na peníze pohlíží z mnoha směrů. Nejčastěji se však můžeme setkat s teoretickou a empirickou definicí.² První zmiňovaná vysvětluje podstatu peněz, druhá celkové množství peněz v ekonomice samotné – čili oběhu.

1.1.1 Teoretická definice

Teoretická definice praví, že za peníze lze považovat jakékoliv aktivum, které je přijímáno všemi subjekty v ekonomice, ať už při placení, výměny za službu, výměny zboží či splacení dluhu. Je to tedy aktivum, ve které lidé věří. Tak tomu však nebylo vždy. Dříve ve společnosti převládala důvěra v drahé kovy. Mince, jako platidlo, z nich byly vyráběny, a tudíž měly vysokou vnitřní hodnotu.

Postupem času se lidé naučili věřit bankám. Zároveň s potřebou většího a většího množství peněz v oběhu a tomuto již nedostačujícímu množství dostupných drahých kovů, to mělo za následek postupné snižování jejich podílu v mincích, až z nich nakonec drahé kovy vymizely úplně. Dnes jsou již tištěny i papírové peníze, bez jakékoliv vnitřní hodnoty. Konkluzí je tedy fakt, že peníze jsou nyní kryty pouze důvěrou v emitenta.³

1.1.2 Empirická definice

Druhou definicí je definice empirická. Ta hovoří o centrálních bankách, určitých centrálních autoritách a o jejich nástrojích regulace. Jedním z možných nástrojů jimi používaných je například úprava úrokových sazeb v ekonomice. A právě díky regulatorním nástrojům centrální banky usměrňují vývoj, cenu a množství peněz v oběhu.

¹ FRANK, Robert H. a Ben BERNANKE. *Ekonomie*. 3. vyd. Praha: Grada, 2003, s.29. ISBN 80-247-0471-4.

² REVENDA, Zbyněk. *Peníze a zlato*. 2. vyd. Praha: Management Press, 2013, s. 18. ISBN 978-80-7261-260-4.

³ REVENDA, Zbyněk. *Peníze a zlato*, s. 18-21.

1.2 Peníze v současné době

Ve většině států světa je národním platidlem tuzemská měna⁴, existují však i nadnárodní měny, kterými se platí nejen v daných státech, ale i mezi nimi. Takovými měnami jsou například Eura nebo americké dolary.

Peníze ve společnosti vykazují dvě vzájemně související základní formy: hotovostní a bezhotovostní.⁵ Klient peníze v hotovostní formě pomocí vkladu v bance přemění na peníze bezhotovostní a naopak. Obě formy peněz jsou emitovány centrální bankou, která poskytuje úvěry bankám obchodním, dá se říci, že obě formy mají úvěrový základ.⁶

1.3 Funkce peněz

V každé ekonomice plní peníze tři jedinečné funkce, které je naprosto odlišují od jiných aktiv. Jinými aktivy mohou být myšleny akcie, dluhopisy, nebo k nim lze zařadit také nemovitosti. Ony výše zmíněné funkce peněz jsou následující. Jejich úlohou je zastávat prostředek směny, míru a uchovatele hodnoty.⁷

1.3.1 Prostředek směny

V dávných dobách pro vzájemnou směnu zboží a služeb existoval barterový obchod, díky kterému lidé vyměňovali zboží a služby navzájem, bez existence peněz, anebo jakéhokoliv jiného prostředku směny. Nevýhodou takového obchodu je to, že ne vždy existuje ideální, výhodná a rovnoměrná směna. Dodnes výměnný obchod v ekonomice ještě nevymizel, avšak tvoří v ní minoritní podíl.⁸

Díky dnešnímu využití peněz jako prostředku směny se velmi zefektivňuje čas strávený při této transakci. Čas strávený nad marnými pokusy o výměnu zboží u jiného obchodníka může kupující využít efektivněji a s menšími transakční náklady. Peníze ve formě měny

⁴ REVENDA, Zbyněk. *Peníze a zlato*, s. 31-33.

⁵ Ibidem.

⁶ Ibidem.

⁷ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů*. Praha: Grada Publishing, 2016, s.38. ISBN 978-80-247-5871-8.

⁸ FUJISHIGE, S. and Z. YANG. Barter markets, indivisibilities, and Markovian core. *Bulletin of Economic Research* [online]. 2022, vol. 74, no. 1, p. 39-48 [cit. 2023-02-27]. ISSN 0307-3378. Dostupné z: DOI 10.1111/boer.12279.

jsou navíc uznávány veškerými obchody a firmami, lze tedy konstatovat, že podporují efektivnost ekonomického systému. Penězi může být ve společnosti cokoliv, avšak peníze by měly být snadno standardizované, všeobecně přijímané, pro provedení změny musí být dobře dělitelné, přenositelné a nesmí se rychle zhoršovat.⁹

1.3.2 Míra hodnoty

Statky v ekonomice (zboží, služby i ostatní) musí být nějakým způsobem oceněny, aby si subjekty dokázaly porovnat jejich hodnoty a mohly učinit ekonomická rozhodnutí.¹⁰ Pro zjednodušení uijme příměru k měření hmotnosti v kilogramech. Tedy stejně, jako měříme váhu v kilogramech, tak i hodnotu statků oceňujeme v penězích. Peníze nám tedy slouží jako určitá zúčtovací jednotka.¹⁰

1.3.3 Uchovatel hodnoty

Peníze slouží také jako uchovatel hodnoty. Tento jev by se dal popsat jako úložiště kupní síly v čase. Není však možné tvrdit, že jsou jediným prostředkem plněním daný účel, jelikož může být použit i jiný majetek – akcie, dluhopisy, nemovitosti, investiční zlato či šperky. Peníze oproti těmto aktivům však mají jedinečnou a dá se říci i velmi žádanou výhodu – likviditu v nejvyšší možné míře. Jejich nevýhodou naopak je, že nenesou majiteli, na rozdíl jiných aktiv, výnos v podobě úroků.¹¹

⁹ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů*, s. 38-39.

¹⁰ Zúčtovací jednotka. *Economy – pedia* [online]. [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: <https://cs.economy-pedia.com/11030163-unit-of-account>

¹⁰ MISHKIN, F. *The Economics of Money, Banking and Financial Markets, EBook, Global Edition* [online]. Pearson Education, Limited, 2015, s. 96-98 [cit. 2023-05-07] ISBN 9781292094199. Dostupné z: ProQuest Central.

¹¹ Ibidem.

2 Česká národní banka jako součást finančního sektoru

Mnohost subjektů je pro finanční sektor charakteristická.¹² Příčinou tohoto jevu je potřeba uspokojení rozmanitých potřeb klientů. Přičemž každý subjekt se zaměřuje na jinou oblast klientských potřeb. Existují instituce pokrývající potřeby investiční, jako třeba investiční společnosti a fondy, penzijní fondy a obchodníci s cennými papíry. Pojišťovací potřebám zase vyhovují pojišťovny a zajišťovny. Spořitelní instituce a obchodní banky pokrývají sektor bankovníctví.¹³ Takto rozmanitý trh musí podléhat regulaci, již provádí centrální banka.

Centrální bankou v tuzemsku je Česká národní banka (dále jen ČNB). Stojí mimo soustavu bank obchodních, jež zajišťují běžné klientské potřeby. ČNB obstarává dlouhodobou ustálenou kupní sílu peněz a zajišťuje měnovou stabilitu v rámci propojených funkcí makroekonomické a mikroekonomické.¹⁴

2.1 Makroekonomická funkce

Cílem makroekonomické funkce je udržování cenové a kurzové stability tuzemské měny vůči jiným měnám. K plnění cílů využívá měnovou (monetární) politiku, emisi hotovostních peněz a devizovou činnost.¹⁵

2.2 Mikroekonomická funkce

Její mikroekonomická funkce udržuje bankovní systém země, aby byl bezpečný, důvěryhodný, spolehlivý a efektivní. ČNB reguluje obchodní banky a nad jimi vykonávanými činnostmi provádí dohled, působí jako centrální autorita či reprezentuje stát v měnové oblasti.¹⁶

¹² REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů*, s. 54-55.

¹³ Ibidem.

¹⁴ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů*, s. 57.

¹⁵ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů*, s. 58.

¹⁶ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners, s. 79-81. ISBN 978-80-247-3671-6.

3 Kryptoměny

O vymezení definice a vlastností, které by byly společné pro tak velké množství odlišných kryptoměn se již pokusili mnozí autoři. Některé kryptoměny jsou více anonymní, některé fungují na jiných algoritmech, a proto autorům dělá problém najít jejich univerzální, na všechny aplikující definici. Jednu takovouto definici, které se srozumitelně daří obsáhnout většinu společných znaků vytvořil český autor Jan Lánský.

Definice kryptoměn podle Lánského:¹⁷

- Systém je nezávislý na chodu centrální autority a díky distribuci informací v rámci něj dosahuje shody.
- Systém zachovává evidenci a přehled o všech jednotkách v systému a dokáže určit i vlastnictví nově vzniklých jednotek.
- K ověření vlastnictví se používá systém kryptografie, díky kterému nedochází k žádným pochybnostem o vlastníkovi jednotek.
- Systém vymezí přesné konečné množství jednotek, popřípadě okolnosti, za kterých mohou vznikat nové. Tato vlastnost činí systém předvídatelný – lze přesně určit počet jednotek v daný časový okamžik.
- V systému lze provádět transakce, které může začít realizovat pouze stávající vlastník jednotky. Na základě vydaného příkazu o vzájemné transakci ze strany aktuálního vlastníka dojde ke přepisu jednotky na nového vlastníka.
- V případě dvou příkazů o změně vlastnictví stejné jednotky kryptoměny, systém uskuteční nejvýše jeden z nich. Decentralizace fungující v kryptoměnovém systému znemožňuje dvojití utrácení jedné jednotky.

3.1 Kryptoměny vs. Fiat peníze

Aby mohly peníze v ekonomice správně fungovat a plnit své významné výše zmíněné funkce, musí nabývat i na kvalitě. Autoři Skalický a Stroukal ve své publikaci popisují vlastnosti takovýchto peněz vykazující dané vlastnosti označovaných za „kvalitní peníze“.

¹⁷ LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*. Praha: C.H. Beck, 2018, s. 2-4. ISBN 978-80-7400-722-4.

Mezi tyto vlastnosti patří snadné přenášení a skladování.¹⁸ V dnešním světě lze papírové neboli Fiat peníze,¹⁹ vydávané státem držet v peněžence, bance, v domácím trezoru, či digitálně v aplikaci třetí strany. Co se týče přenášení, peníze lze v dnešní době jednoduše poslat na účet jiného uživatele, který se může nacházet i na druhé straně světa, poměrně rychle a také zadarmo, nebo pouze se zanedbatelnými poplatky. Těmito vlastnostmi disponují i kryptoměny. Stačí znát adresu příjemce a odesílatel mu může zaslat jakýkoliv obnos. Transakce potrvá v rámci minut a za poplatek, jehož výše záleží na poskytovateli odesílací platformy kryptoměn.

Další vlastností “kvalitních peněz“ je zaměnitelnost.²⁰ Když si dva uživatelé vzájemně vymění hodnotově stejnou bankovku, vymění si pouze dané kusy bankovek, ale jejich nominálně držená hodnota zůstává stejná, což činí peníze zaměnitelnými.

Částečně zaměnitelný je i Bitcoin. Když si stejná dvojice uživatelů pošle vzájemně jeden Bitcoin (dále jen BTC), stále oba drží stejnou hodnotu, jen jiný kus. Na rozdíl od peněz má však každý jeden Bitcoin, i jeho část vystopovatelnou historii majitelů od vytěžení, po všechny provedené transakce. Lze tedy polemizovat, zda je kryptoměna opravdu zaměnitelná a do jaké míry.²¹

Jak již bylo zmíněno výše, dnešní peníze tištěné centrální bankou nemají téměř žádnou vnitřní hodnotu. To je dané i tím, že jejich množství v oběhu je regulováno a může být defacto i nekonečné. Peníze přinášejí užitek pouze skrze směnu za statky. Naproti tomu Bitcoinu je omezené množství, jenž je definováno na 21 mil. BTC v oběhu, přičemž jeden Bitcoin se dělí na 100 000 000 malých částí = satoshi.²² Toto předem definované množství bude vytěženo v roce 2140.²³ A právě vzácnost tvoří Bitcoinu jeho vnitřní hodnotu.

¹⁸ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*. 3. rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing, 2021, s. 36-37. ISBN 978-80-271-1043-8.

¹⁹ MISHKIN, F. *The Economics of Money, Banking and Financial Markets, EBook, Global Edition*, s. 99.

²⁰ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*, s. 36-37.

²¹ Ibidem.

²² LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*, s.9-13.

²³ Ibidem.

3.2 Základní pojmy

3.2.1 Uzly a decentralizovaná bitcoinová síť

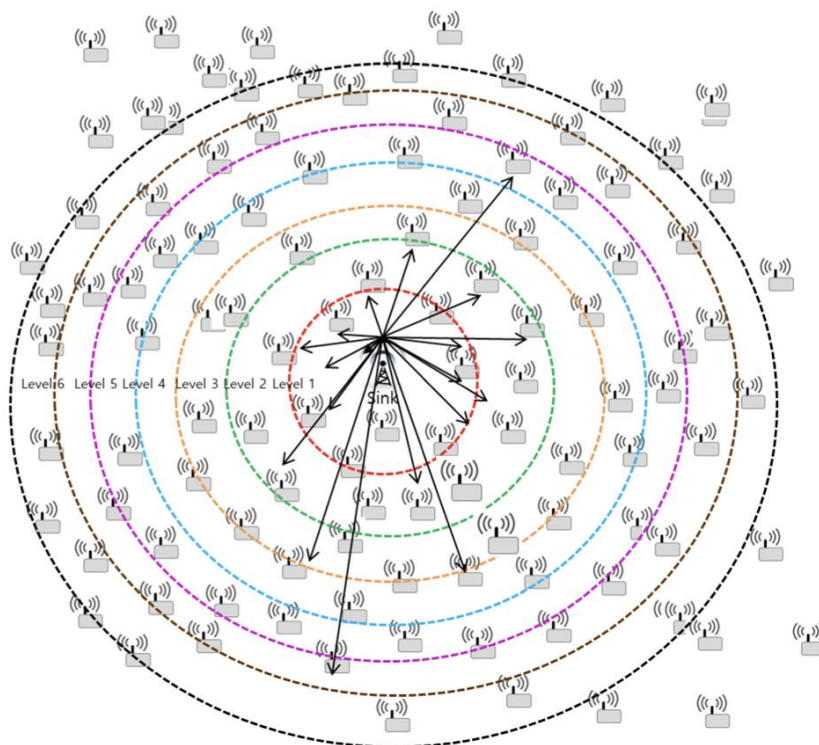
Bitcoin je plně decentralizovaný ke své existenci tedy nepotřebuje jakékoliv státní autority, nebo centrály. O chod bitcoinové sítě se starají uživatelé, kteří reprezentují takzvané uzly.²⁴ Všechny uzly jsou si rovnocenné a jejich funkcí je ověřování (validita) všech proběhlých plateb.²⁵

Funkčnost decentralizovaného systému přetrvává i když jeden z uzlů vykazuje poruchu.²⁶ I v takovém případě mohou uživatelé důvěřovat síti jako celku, protože funkci vypadlého uzlu rychle nahradí jiný nejbližší uzel a díky tomu se systém rychle obnoví a nedojde k jeho zhroutilí.

²⁴ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*, s. 28–32.

²⁵ Ibidem.

²⁶ NOFER, M., GOMBER, P., HINZ, O. and SCHIERECK, D. *Blockchain. Business & Information Systems Engineering*, Springer Fachmedien Wiesbaden [online]. 2017, vol. 59, no. 3, p. 183-187 [cit. 2023-05-07]. ISSN 23637005. Dostupné z: doi: 10.1007/s12599-017-0467-3.

Obrázek 1: Uzly sítě²⁷

3.2.2 Blockchain

Blockchain obsahuje celou transakční historii plateb Bitcoinu a mnohdy bývá přiřazován k účetní knize. Každá bitcoinová transakce je do něj tedy zapsána. Není však zapsána samostatně, je obsažena v tzv. blocích. Aby se blok mohl do blockchainu přidat, musí obsahovat danou sumu transakcí, jenž ho musí vyplnit až do požadované velikosti.²⁸ Bloky se dále za sebou chronologicky řadí do řetězů – odtud název blockchain (blok-řetězec). Vyjma transakcí bloky obsahují časové razítko, hash předchozího bloku a nonce.²⁸

Časové razítko udává datum a přesný čas uzavření bloku.²⁹ Následováno je hashem, což je jedinečná kombinace čísel a písmen pro daný blok, vždy začínající na několik nul.³⁰

²⁷ HONG, S. P2P networking based internet of things (IoT) sensor node authentication by Blockchain. *Peer-to-Peer Networking and Applications* [online]. 2020, vol. 13, no 2, p. 579-589 [cit. 2023-05-07]. ISSN 1936-6442. Dostupné z: doi:10.1007/s12083-01900739x.

²⁸ NOFER, M., GOMBER, P., HINZ, O. and SCHIERECK, D. *Blockchain. Business & Information Systems Engineering*, p. 183-187.

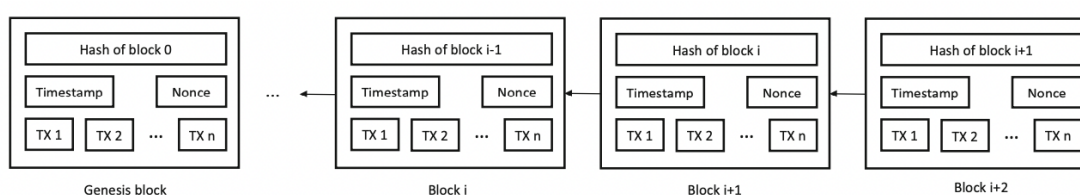
²⁸ Ibidem.

²⁹ Mempool Space [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://mempool.space/cs/>

³⁰ Ibidem.

Blok dále obsahuje nonce – náhodné číslo pro ověření hashe.³⁰ Ověření hashe noncem zamezuje jakékoliv neoprávněné manipulaci s blokem, jelikož při změně hashe, již uzavřeného bloku, by byl vytvořen hash nový, který by se již s původní noncí neshodoval.³¹ Tento systém ověřování původnosti bloků zamezuje případným podvodům s nimi. Bloky tímto způsobem utváří celistvou historii až k prvnímu bloku zvanému Genesis.³²

Nové transakce nejsou ihned zapsány do hlavní knihy, nýbrž čekají na naplnění bloku po dobu přibližně 10 min.³³, poté jsou validovány a po ukončení procesu o platnosti jsou zapsány do kompletního blockchainu.

Obrázek 2: Blockchain³⁴

3.2.3 Kryptografie

Ač by se tak na první pohled mohlo zdát, kryptografie, jako věda, není výdobytkem moderní doby. Její kořeny sahají hluboko do historie, až do dob starověkého Egypta. Byl totiž nalezen důkaz o úmyslném nahrazení používaných hieroglyfických znaků vytesaných do skály hrobky Khnumhotepa II.³⁵ Autor hrobky měl za úmyslem znesnadnění přečtení náhrobku, aby pozvedl panovníkovu důstojnost.

Z nahrazování a přehazování písmen se postupem času vyvinuly kódy a šifry, které se již používaly ve vatikánském archívu, nebo pro předání tajného sdělení k bojovým útokům napříč dalšími staletími.³⁶

³⁰ NOFER, M., GOMBER, P., HINZ, O. and SCHIERECK, D. *Blockchain. Business & Information Systems Engineering*, p. 183-187.

³¹ Ibidem.

³² Ibidem.

³³ LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*, s. 9-13.

³⁴ NOFER, M., GOMBER, P., HINZ, O. and SCHIERECK, D. *Blockchain. Business & Information Systems Engineering*, p. 183-187.

³⁵ KAHN, D. *The codebreakers: The Story of Secret Writing* [online]. New York: SCRIBNER, 1967, s. 126-175. [cit. 2023-05-07]. ISBN 978-1-439-10355-5.

³⁶ Ibidem.

V dnešní době se informace stávají čím dál tím cennější komoditou. Většina obchodů je uskutečněna na přístupném internetu a proces šifrování, nejen pro ochranu přenesených dat, ale i celých počítačových sítí tak nabývá na významnosti všedních dní. Nejlepší prostředky k ochraně soukromí přináší právě kryptografie, jejíž poselství je ochráněno zabezpečení, souborů, dat a hesel.³⁷

Kryptografie se v bitcoinovém systému využívá k zabezpečení transakcí a celkové bezpečnosti systému. Používá k tomu komplikované matematické výpočty a na její bázi fungují soukromé a veřejné klíče.³⁸

3.2.4 Bitcoinová adresa

Aby mohli uživatelé užít Bitcoinu jako prostředku platby, musí vlastnit Bitcoinovou adresu, soukromý a veřejný klíč, přičemž totéž platí o příjemci platby.³⁹ Tato adresa by se dala přirovnat k bankovnímu číslu běžného bankovníctví – je to adresa, která je jedinečná, nikdo jiný ji nevlastní a nikdy ji nevlastnil a jasně definuje obě strany platebního procesu.⁴⁰

Adresa se skládá ze 27-34 znaků⁴¹, identifikuje rozdíly mezi malými a velkými písmeny a ku příkladu může vypadat následovně: bc2q7gk9akrjwv6yyzydj4592jfzy03luu.

3.2.5 Soukromý klíč

Soukromý klíč neboli private key, je náhodné softwarově vytvořené číslo o velikosti 256 bitů, sloužící majiteli k prokázání skutečného vlastnictví Bitcoinů a prováděním transakcí s ním.

³⁷ KAHN, D. *The codebreakers: The Story of Secret Writing* [online]. New York: SCRIBNER, 1967, s. 126-175. [cit. 2023-05-07]. ISBN 978-1-439-10355-5.

³⁸ NEJESCHLEBA, Radek. *Bitcoin: seznamte se!: pochopte bitcoin i bez hlubokých znalostí informatiky či ekonomie*. 1., vyd. Ve Strážnici: vlastním nákladem, 2022, s. 39. ISBN 978-80-11-01333-2.

³⁹ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*, s.42-43.

⁴⁰ Ibidem.

⁴¹ Ibidem.

Svůj soukromý klíč musí uživatel po celou dobu uchovávat v tajnosti a nikdy ho nikomu nesdělovat. Pokud by se stalo, že jej zapomene, nemůže již majitel prokázat vlastnictví, jeho Bitcoinů jsou nenávratně ztraceny a nikdo s nimi již nemůže nikdy operovat.⁴²

3.2.6 Veřejný klíč

Veřejný klíč neboli public key, bývá odvozován od soukromého klíče prostřednictvím komplikované kryptografické metody eliptických křivek.⁴³ Veřejný klíč slouží k šifrování zpráv pro majitele soukromého klíče, umožňuje přijímat platby na adresy a také slouží k dokazování správnosti vytvořeného podpisu soukromým klíčem před uskutečněním platby.⁴⁴

Ztráta veřejného klíče není zdaleka tak závažná jako ztráta soukromého klíče. Tím, že je veřejný klíč odvozován ze soukromého, lze jej kdykoliv znovu vytvořit, opačný případ (odvození soukromého z veřejného klíče) je však téměř nemožný.⁴⁵

3.2.7 Těžba

Bitcoin lze získat těžebním procesem. Ten spočívá v ověřování transakcí, uzavíráním do jednotlivých bloků pomocí hash a nonce, kdy všichni těžaři hledají správné číslo nonce pro konkrétní blok. Jakmile některý z těžařů onu správnou nonce najde, je mu odměnou uzavření bloku, a tedy získání části Bitcoinů.⁴⁶ Již vytěžené Bitcoinů lze získat také směnou za fiat měnu, zboží či službu.

S narůstajícím počtem těžařů je těžba stále náročnější a šance běžného uživatele na vytěžení Bitcoinů jsou téměř mizivé. Pro zvýšení pravděpodobnosti vytěžení Bitcoinů se

⁴² LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*, s. 9-13.

⁴³ Ibidem.

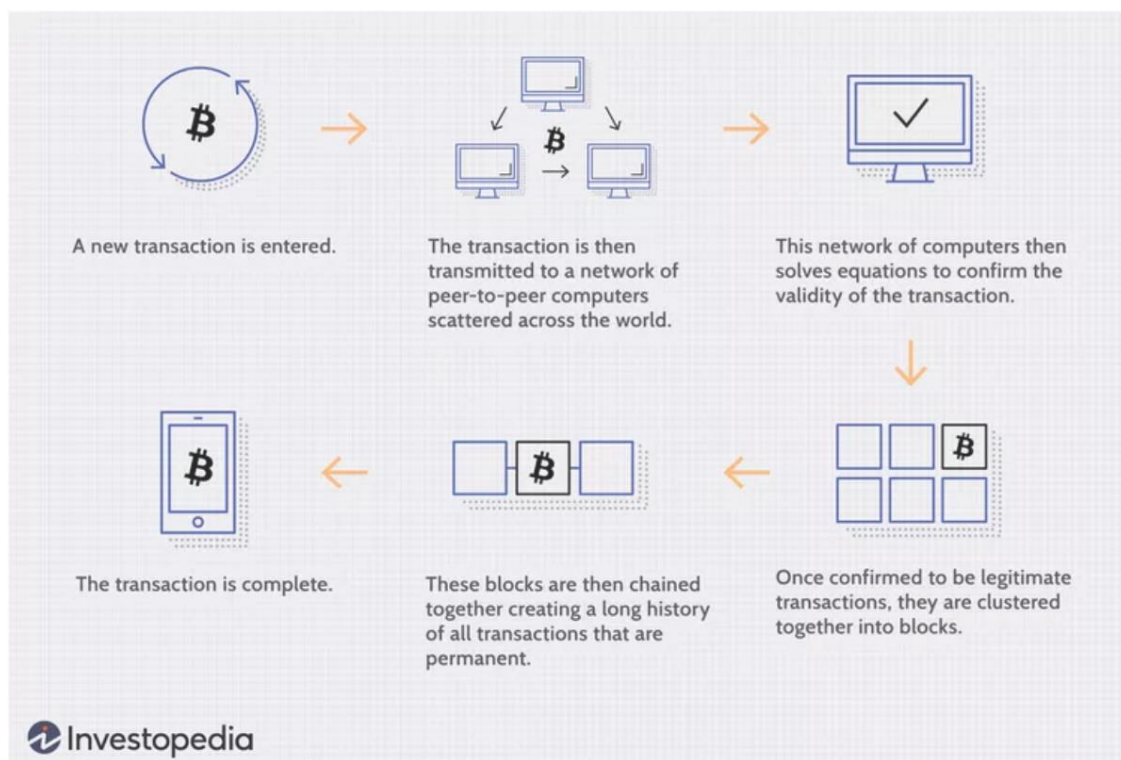
⁴⁴ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptoměny budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*, s. 99-101.

⁴⁵ FRANKENFIELD, J. Public Key. In: *Investopedia* [online]. 24.6.2021 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/p/public-key.asp>

⁴⁶ SWAN, Melanie. *Blockchain: blueprint for a new economy*. O'Reilly: Sebastopol, 2015, s. ix-x. ISBN 978-1-491-92049-7.

těžaři sdružují do skupin – poolů. Největšími pooly jsou: BTC.com, ViaBTC, AntPool, mimo jiné i český Slushův pool.⁴⁷

Samotný tajemný tvůrce Satoshi Nakamoto vytěžil první bitcoiny v lednu roku 2009⁴⁸, a vytěžením prvního bloku došlo k jeho uzavření – tento prvotně vytěžený blok byl komunitou pojmenován Genesis.

Obrázek 3: Transakční proces⁴⁹

3.2.8 Půlení Bitcoinu

Výše odměny za uzavřený blok není vždy stejná. Její hodnota se postupem času snižuje. Pojem „půlení Bitcoinu“ znamená, že přibližně každé 4 roky (po vytěžení 210 000 bloků) se sníží odměna za uzavřený blok na polovinu předcházející hodnoty. Odměnou za

⁴⁷ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptoměny budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*, s. 93-95.

⁴⁸ Ibidem.

⁴⁹ HAYES, A. Blockchain facts: What is it , How it works, and How it can be used. In. *Investopedia* [online]. 23.4.2023 [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/b/blockchain.asp#toc-how-does-a-blockchain-work>

vytěžení nultého bloku (Genesis – vytěžen v lednu 2009) bylo 50 BTC. Tou aktuální odměnou je 6,25 BTC, přičemž v roce 2024 je očekáváno další půlení.⁵⁰

3.2.9 Důkaz prací – proof of work

Odměna za vytěžení bloků, ať už by se to tak mohlo zdát, není zdaleka to nejdůležitější v kryptoměnovém systému. Nejdůležitějším v tomto decentralizovaném systému je to, aby se všechny uzly shodly na správnosti a historii všech bloků – odměna za vytěžení je tedy jen takovým bonusem. Tvůrce bloku vždy předloží pro zbylé uzly sítě důkaz – proof o správnosti nového bloku, ostatní správnost mohou kdykoliv jednoduše ověřit. Existují dva základní algoritmy důkazů – proof of work a proof of stake.

Proof of work by se dal přirovnat k fyzické těžbě zlata, která je náročná na pracovní výkon, sílu, zdatnost a je také závislá do jisté míry na náhodě. U algoritmu proof of work, neboli důkazů prací, se na těžbě podílí každý těžář, ale pouze jeden najde onu správnou nonce pro uzavření bloku. I pro to je takovýto způsob těžení kryptoměny velmi náročný na výpočetní výkon a energii. Kompenzací za spotřebu je však odměna za uzavření bloku.⁵¹

3.2.10 Důkaz podílem – proof of stake

Proof of stake, neboli důkaz podílem je dalším možným algoritmem pro správný chod kryptoměnové sítě. Na rozdíl od výše zmíněného proof of work, zde, u proof of stake, kontroluje a uzavírá konkrétní blok vždy jen jeden vyvolený těžář. Decentralizovaný systém vždy náhodně vybere jednoho validátora, jehož úkolem je uzavření bloku.

Validátoři musí však poskytnout jakousi záruku ve formě jednotek dané kryptoměny. Čím větší má těžář tuto záruku, tím přímo úměrně roste jeho šance na zvolení k uzavření bloku. Vložený podíl reprezentuje záruku, že těžář nebude podvádět, to znamená, že by mohl záměrně ověřit nesprávnou či neprovedenou transakci. Kdyby se tak stalo, bude mu záruka i právo těžít systémem odebráno.

Další pojistkou proti podvádění těžářů je i mimo jiné to, že jejich kolaterál musí být větší než odměna za uzavření bloku, podvodem by tedy těžář ztratil více, než by získal. I zde,

⁵⁰ LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*, s. 9-13.

⁵¹ LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*, s. 23-29.

stejně jako u PoW, mohou ostatní uzly sítě ověřovat správnost transakcí. Pokud transakce splňují požadovaná pravidla pro danou kryptoměnu, nový blok se připojí do blockchainu a jeho tvůrce dostane odměnu.⁵²

3.2.11 Bezpečnost

Bezpečnost bitcoinové sítě spočívá v tom, že nový blok je vždy připsán chronologicky k poslednímu bloku do blockchainové řady. Posléze je už nesmírně těžké blok vrátit, nebo jej jakýmkoliv způsobem měnit, protože by byl změněn hash bloku a následující blok by již nemohl být připojen.

Mohou však výjimečně nastat situace, kdy je kryptoměnová síť napadena a zneužita, i když by tomu měli algoritmy PoW a PoS zabránit. Takovými případy mohou být například problém dvojí útraty a 51% útok. Jak bude vysvětleno, u větších kryptoměn však ani takové nebezpečí nehrozí.

Co je již možné napadnout, jsou kryptoměny konkrétního uživatele. Například z důvodu nedostatečného zabezpečení peněženky, počítače, emailu, nebo z důvodu nedostatečné síly hesel.⁵³ Nevyhovující zabezpečení je již však chybou uživatele, a ne kryptoměnové sítě.

3.2.12 Problém dvojí útraty

Problém dvojí útraty, neboli double spending problem nastává v případě, kdy odesílatel chce použít stejnou kryptoměnu podruhé, nebo i více krát. Dvojí útratu řeší i klasický bankovní systém. Při platbě kartou uživatele u obchodníka banka ověří, zda požadovanou peněžní hodnotu opravdu uživatel vykazuje na bankovním účtě. Pokud ano, provede transakci, pokud ne, transakci zamítne z důvodů nedostatku prostředků na účtu.

⁵² MILUNOVICH, G. Assessing the connectedness between Proof of Work and Proof of Stake/Other digital coins. *Economics Letters* [online]. Elsevier, 2021, vol. 211 [cit. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165176521004778>

⁵³ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*, s. 76-77.

Aby mohl útočník využít stejnou kryptoměnu podruhé musel by vytěžit tajný blok a ten zařadit před aktuální bloky blockchainu. Pokud by se mu to podařilo, mohl by získat utracené kryptoměny znovu.⁵⁴

Pravděpodobnost tohoto počinu je však velmi malá, téměř nemožná, protože uzly díky neustálému ověřování bezchybnosti bloků by si povšimly tajně zařazeného bloku a vymazali by jej z blockchainu. Navíc mechanismus celé bitcoinové sítě běží neuvěřitelně rychle, proto je téměř nemožné vytvořit blok navíc a zařadit ho před budoucí vytěžené bloky.⁵⁵

3.2.13 51 % útok

Mnohem větší riziko pro bezpečnost kryptoměnové sítě, než problém dvojí útraty představuje 51% útok. Ten hrozí v případě, když více než 50 % celého výpočetního výkonu sítě ovládá jeden uživatel, nebo skupina uživatelů. Ovládající skupině tak nastává možnost měnit blockchain, přerozdělovat měny, a tím oklamávat ostatní uživatele.

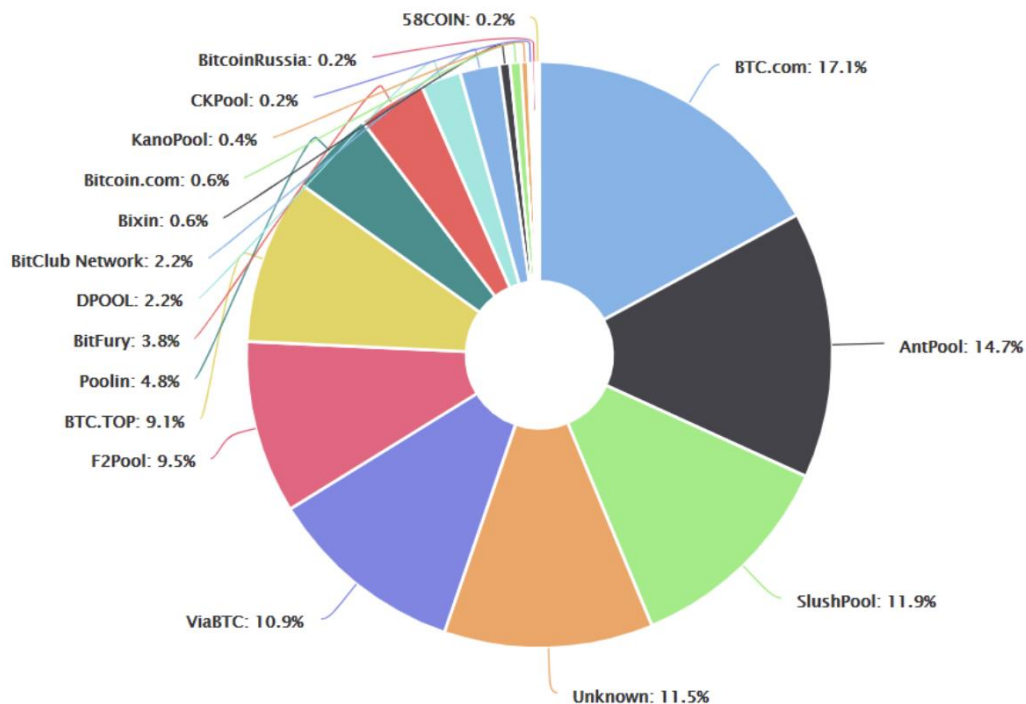
V případě větších kryptoměn (podle tržní kapitalizace) jako je například Bitcoin či Ethereum je 51 % útok téměř nemožný, a to díky diverzifikaci územního rozložení těžařů a jejich celkového množství. Větší riziko útoku na straně druhé může hrozit u menších kryptoměn, které jsou na něj náchylnější.⁵⁶

Na následujícím grafu lze pozorovat rozložení těžebních poolů Bitcoinu a také z něj lze shledat, že Bitcoinu nehrozí 51% útok, protože žádný z poolů zatím neovládá větší než 20% podíl.

⁵⁴ FRANKENFIELD, J. Understanding Double-Spending and How to Prevent Attacks. In: *Investopedia* [online]. 7.1.2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/d/doublespending.asp>

⁵⁵ Ibidem.

⁵⁶ FRANKENFIELD, J. 51 % Attack: Definition, Who Is At Risk, Example, and Cost. In: *Investopedia* [online]. 28.9. 2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/1/51-attack.asp>

Obrázek 4: Největší těžební pooly Bitcoinu v roce 2021⁵⁷

3.2.14 Soft fork

Výraz soft fork označuje změnu blockchainu, která může být provedena u všech kryptoměn využívající tuto technologii. Změnu fungování blockchainu mohou navrhnout investoři, těžaři, horníci či kdokoliv jiný. Technické změny, včetně důvodu jejich zavedení jsou navrženy a sepsány do dokumentu BIP – Bitcoin improvement proposal.⁵⁸

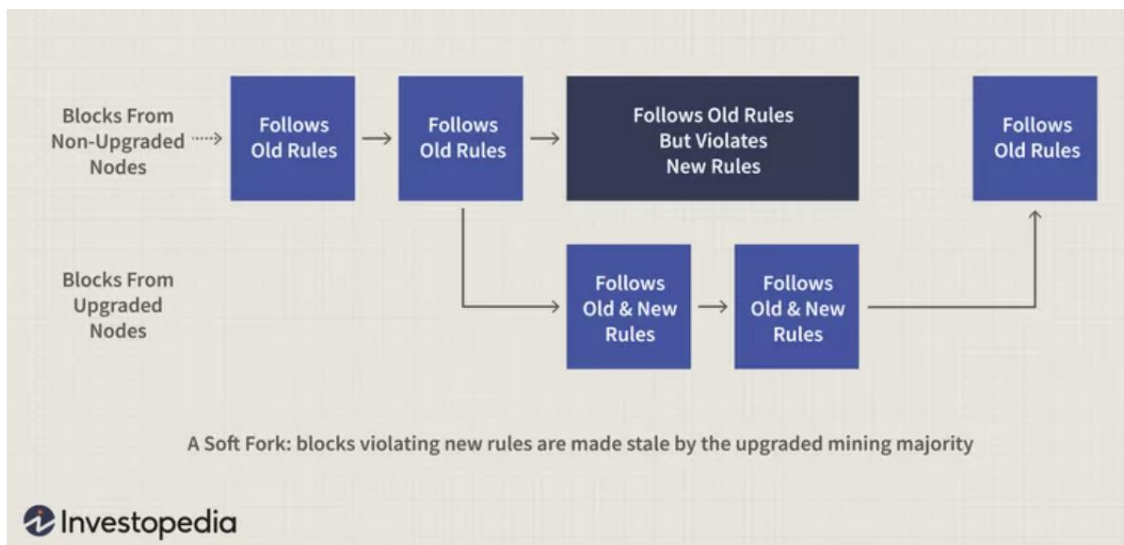
Soft fork je následně aplikován, pokud se na nové změně shodne alespoň nadpoloviční většina všech uzlů. Mohou jim být zavedeny omezení či menší funkční změny. Platí zde pravidlo, že čím více těžařů akceptuje novou změnu, tím je samotná síť bezpečnější.

Soft fork, na rozdíl od hard forku, vyjadřuje změnu softwarového protokolu a je po ní zpětně kompatibilní, to znamená, že uzly mohou nadále pokračovat v činnosti, i když

⁵⁷ BLAGOJEVIC, D. Best Bitcoin Mining Pools 2021 in Review (+ Fee Comparison). In: *captainaltcoin.com* [online]. 11.1.2021 [cit. 2023-02-03] Dostupné z: <https://captainaltcoin.com/best-bitcoin-mining-pools/>

⁵⁸ What Is a Bitcoin Improvement Proposal (BIP). In: *River Financial Inc.*[online]. 2021 [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: <https://river.com/learn/what-is-a-bitcoin-improvement-proposal-bip/#what-is-a-bitcoin-improvement-proposal>

nemají nejnovější aktualizaci a starší uzly bez problémů uznají platnost nových, tím vznikne pouze dočasný rozdíl ve verzi uzlů.⁵⁹

Obrázek 5: Soft fork⁶⁰

3.2.15 Hard fork

Podobně jako u soft forku, hard fork může navrhnou kdokoliv z komunity. Pro přijetí změny však musí souhlasit všechny uzly sítě. Pokud se uzly neshodnou, vytvoří se na blockchainu druhá větev a tím vznikne nová kryptoměna s transakční historií mateřského blockchainu.⁶¹

Provedená změna – hard fork není zpětně kompatibilní, to znamená že starší, neaktualizované uzly již nemohou validovat nově vzniklé. Proto je potřeba urychlený upgrade na nejnovější verzi softwaru všech uzlů.⁶²

Pomocí hard forku se aplikují revoluční změny a pravidla. Jak už bylo zmíněno, vzniknou dvě větve, stará dodržuje předchozí protokol, nově vzniklá větev jede podle nově implementované změny. Záleží pak čistě na hornících, kterou větev budou pro těžení

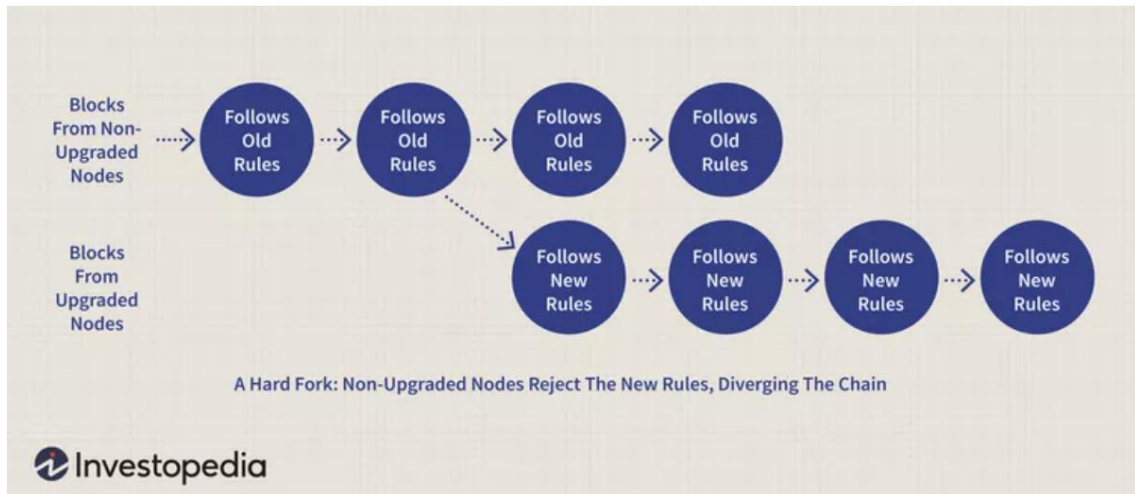
⁵⁹ FRANKENFIELD, J. Soft Fork: What is it, How it works in Cryptocurrency. In: *Investopedia* [online]. 23.10. 2021 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/s/soft-fork.asp>

⁶⁰ Ibidem.

⁶¹ FRANKENFIELD, J. Hard Fork: What It Is in Blockchain, How It Works, Why It Happens. In: *Investopedia* [online]. 25. 5. 2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/h/hard-fork.asp>

⁶² Ibidem.

používat. Příkladem hard forku z historie může být štěpení Bitcoinu na Bitcoin Cash, nebo Bitcoin Gold, obě z roku 2017.⁶³

Obrázek 6: Hard fork⁶⁴

3.2.16 Satoshi Nakamoto

Satoshi Nakamoto je považován za zakladatele Bitcoinu. Dodnes se nepodařilo zjistit, kdo přesně pod tímto pseudonymem vystupuje a jestli je to jednotlivec, či skupina. Satoshi byl z počátku jediným uživatelem v celé bitcoinové síti. V lednu 2009 sám vytěžil základní blok s pořadovým číslem jedna, kterému se mezi fanoušky dodnes přezdívá Genesis blok.⁶⁵ Postupem času se k němu přidávali další nadšenci, jako například Hal Finney, Martti Malmi a mnoho dalších.⁶⁶ Tím bitcoinová síť v průběhu času narůstala na velikosti i oblibě.

⁶³ FRANKENFIELD, J. Hard Fork: What It Is in Blockchain, How It Works, Why It Happens.

⁶⁴ Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/h/hard-fork.asp>

⁶⁵ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*, s. 93.

⁶⁶ LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*, s. 4-8.

3.3 Vývoj ceny a obchodovaného množství Bitcoinu v čase

Na následujícím grafickém zpracování lze pozorovat volatilitu Bitcoinu. Volatilita vyjadřuje kolísání veličiny (např. ceny) v časovém úseku.⁶⁷ Cena Bitcoinu přirozeně koreluje s jeho historickým vývojem.

Mezi lety 2013-2016 nebyl natolik známý, proto se jeho cena se držela velmi nízko a to pod 5 000 USD za Bitcoin.

V roce 2017 Bitcoin získává své nechvalně známé logo s velkým písmenem B, které je přeškrtnuto dvěma vodorovnými čarami, podobně jako S u amerického dolaru. Dále v tomto roce dochází k prvnímu velkému hard forku od mateřského Bitcoinu a vzniká Bitcoin Cash (BCH)⁶⁸

Ke konci roku 2019 byl Bitcoin přidán do indexového fondu ETF, který působí přímo na burze cenných papírů. Investoři své úspory pomocí ETF vkládají do futures kontraktů související s Bitcoinem, a ne přímo do Bitcoinu samotného.⁶⁹

O rok později se Bitcoin stává žhavým tématem mezi širokou veřejností, a to kvůli propadu dolaru, způsobeného celosvětovou hospodářskou krizí. Investoři, ale i široká veřejnost, Bitcoin považují za uchovatele hodnoty a využívají jej pro uchránění svého majetku před inflací.⁷⁰

Ke konci roku 2022 došlo k výraznému propadu ceny. Tento propad byl z velké části způsobený krachem jedné z největších kryptoměnových burz, FTX.⁷¹ Kvůli krachu FTX přišlo mnoho investorů o své v ní uložené prostředky a poklesla důvěra v kryptoměny jako takové. Za krach FTX nemůže Bitcoin, ani žádná jiná kryptoměna, nýbrž problémy

⁶⁷ HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVA a Robert HOLMAN. *Ekonomický slovník*. Praha: C.H. Beck, 2003, s. 456. ISBN 80-7179-819-3.

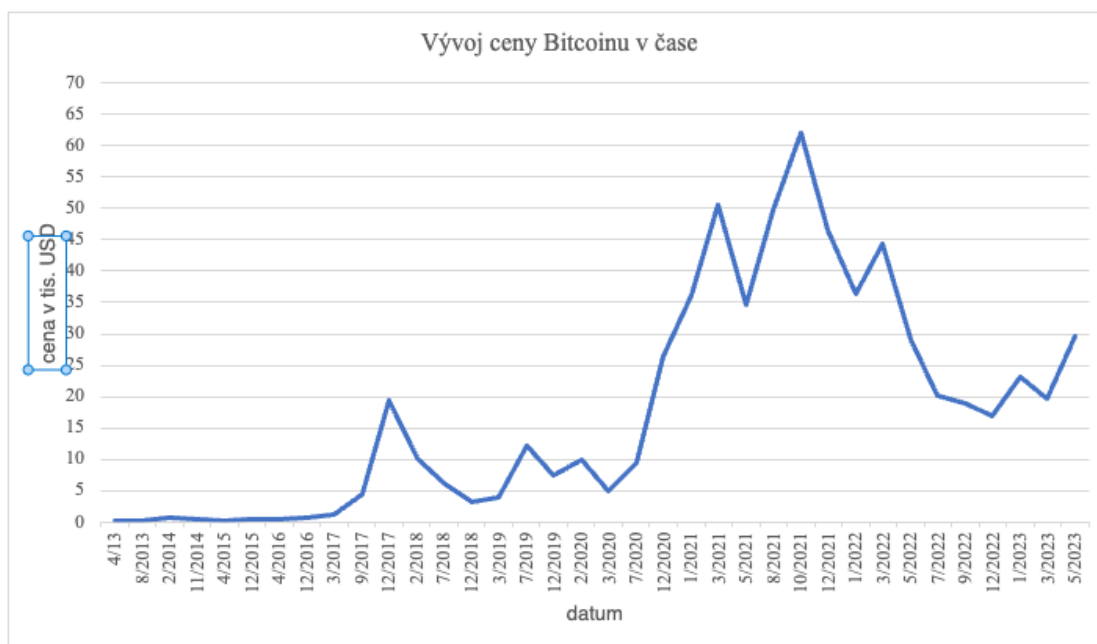
⁶⁸ LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*, s. 4-8.

⁶⁹ Cryptomonnaie: le bitcoin atteint un nouveau record historique. Paris: *France 24* [online]. 20.10.2021 [cit. 2023-02-03]. e-ISSN 24911569. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2583454927?pq-origsite=primo>

⁷⁰ GOETZ, E. Le bitcoin enregistre un nouveau record historique. Paris: *Les Echos* [online]. 31.12.2020 [cit. 2023-02-03]. ISSN 01534831. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2583454927/fulltext/14276F94F8254470PQ/1?accountid=17115>

⁷¹ KRAUSE, Tomáš. Rok 2022 v kryptu: krachy, bankroty, podvody. Bitcoin je v tom ale nevině. In: *finmag.penize.cz* [online]. 31.12.2022 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://finmag.penize.cz/penize/439117-rok-2022-v-kryptu-krachy-bankroty-podvody-bitcoin-je-v-tom-ale-nevinne>

uvnitř firmy. Jak sdělil u soudu nový šéf FTY John Ray: „Za svou kariéru jsem nikdy neviděl takové selhání firemní kontroly a takovou absenci důvěryhodných finančních informací, jako tomu bylo zde.“⁷²

Graf 1: Vývoj ceny Bitcoinu v čase⁷³

Graf 2: Market cap Bitcoinu v čase⁷⁴

⁷² Kauza Bankman-Fried a krach kryptoburzy FTX: velcí kryptohráči hasí obří skandál a distancují od ní. *Konkurzní noviny*. 2023, roč. 26, č. 2, s. 25.

⁷³ Vlastní zpracování dle: <https://coinmarketcap.com/currencies/bitcoin/?period=7d>

⁷⁴ Vlastní zpracování dle: <https://coinmarketcap.com/currencies/bitcoin>

3.4 Další kryptoměny

3.4.1 Monero

Tvůrci kryptoměny Monero, David Latapie a Riccardo Spagni, aka „Fuffypony“, měli za cíl vyvinout naprosto nevystopovatelný, soukromý a ryze anonymní měnový systém, který i přes všechny tyto vlastnosti bude zcela bezpečný. Tento úkol se jim povedlo splnit na jaře roku 2014.⁷⁵

V platebním decentralizovaném systému Monero (burzovní zkratkou XMR⁷⁶) jsou veškeré transakce, včetně údajů o nich, absolutně neprůhledné a nikdo je nedokáže dohledat.⁷⁷ Uživatelé sítě jsou ukryti pod soukromou identitu a nikdo nemůže vidět, za co kryptoměnu utrací, stejně tak, jako nikdo nedokáže vystopovat původ daných finančních prostředků.

Nové bloky jsou do blockchainu přidávány každé dvě minuty. Velikost celého nového bloku je porovnána s posledními 100 bloky, nesoucích označení M100. Dosahuje-li nový blok velikosti 2*M100 není připuštěn do blockchainu, kvůli nadměrné velikosti. Blok, který je menší než 60 kB nepřináší těžaři žádnou odměnu. Tímto způsobem se samotný systém chrání před zahlcením neúměrně velkými bloky.⁷⁸

Adresa Monera je tvořena uceleným řetězcem obsahující 95 znaků a párem názorových klíčů⁷⁹ – veřejný a soukromý. První zmiňovaný má za úkol vygenerování jednorázových skrytých adres, kam lze peníze zaslat. Soukromý názorový klíč je používán k prověření zasláných prostředků v blockchainu.

Do blockchainu jsou zařazeny pouze tajné jednorázové adresy, které se následně ověřují na základě kroužkových podpisů. Kroužkový podpis je tvořen soukromým klíčem, a právě jedním klíčem z veřejné sady.⁸⁰

⁷⁵ ROSIC, A. What is Monero? [The Most Comprehensive Step-by-Step Guide] In: *Blockgeeks.com* [online]. 19.10.2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://blockgeeks.com/guides/monero/>

⁷⁶ Ibidem.

⁷⁷ Ibidem.

⁷⁸ ROSIC, A. What is Monero? [The Most Comprehensive Step-by-Step Guide].

⁷⁹ Ibidem.

⁸⁰ KURT, M. A. a H. J. JORDI. *Monero Privacy in the blockchain*. Barcelona. Universitat Autònoma de Barcelona. [online] [cit. 2023-01-15] Dostupné z: <https://eprint.iacr.org/2018/535>

Monero, jako i další kryptoměny se neustále vyvíjí a progresivní vývojáři uvažují o přesunu na algoritmus Cuckoo Cykle, využívající pozměněnou hashovací funkci, místo aktuálního proof of work.⁸¹

3.4.2 Ethereum

Ethereum, zkratkou ETH, funguje na bázi blockchainu a algoritmu PoW totožně jako Bitcoin. Jeho zakladatel Vitalik Buterin⁸² chtěl pozvednout a vytěžit z potenciálu blockchainu ještě víc, a proto Ethereum nevyužívá blockchain pouze k zapisování plateb, ale také pro decentralizované aplikace.

Jádrem fungování decentralizovaných aplikací neboli DApps, jsou smart kontrakty.⁸³ Smart kontrakty, jakési počítačové programy, obsahují zadanou nabídku obchodníkem, kterou bez zprostředkovatele propojí rovnou s poptávkou, a to vše jen na pozadí blockchainu.⁸⁴

Mezi výhody smart kontraktů patří úspora času a peněz, bezpečnost dokumentu a samostatnost.⁸⁵ Samostatnost spočívá v tom, že decentralizované aplikace nevyužívají zprostředkovatele (např. makléře a právníky), kteří mohou zneužívat sdělené informace, být zaujatí vůči řešenému problému a jejíž služby jsou zpoplatněny. Ethereum, které je do svého fungování nezahrnuje, šetří čas i peněžní prostředky uživatelů.

Decentralizované aplikace, podobně jako decentralizované měny, nemají žádný správcovský server, nelze je zakázat a ani vypnout. Jejich funkčnost je založena na blockchainu a díky kryptografii zajišťují i potřebnou bezpečnost v nich uložených informacích.

Těžba Etherea je totožná s těžbou Bitcoinu. Taktéž funguje na bázi algoritmu PoW, díky kterému se ověřují transakce zapsané do blockchainu a těžaři zde rovněž za každý uzavřený blok dostávají odměnu ve formě části Etherea. A stejně jako i jiné kryptoměny

⁸¹ ROSIC, A. What is Monero? [The Most Comprehensive Step-by-Step Guide].

⁸² CLAYTON, J. [Infographic] The history of Ethereum . In: *readwhite.com* [online]. 18.10.2017 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://readwrite.com/infographic-ethereum-history/>

⁸³ TYAGI, S.S. a S. BHATIA. *Blockchain for Business: How It Works and Creates Value* [online]. Scrivener Publishing LLC, 2021 s. 90-92. [cit. 2023-05-07]. ISBN 978-1-119-71104-9. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/book/10.1002/9781119711063>

⁸⁴ Ibidem.

⁸⁵ Ibidem.

je Ethereum možné pořídit na burze či směnou a využívat jej k běžnému placení za produkty a služby.⁸⁶

Vývojáři plánují přechod na verzi Ethereum 2.0, jejíž hlavními změnami jsou přechod z algoritmu PoW na PoS a mimo to, bude také jasně definováno konečné množství jednotek měny Etherea v oběhu.⁸⁷

Ethereum bývá často právem porovnáváno s Bitcoinem, i když primárním účelem vzniku Etherea neměla být konkurence, ale pouze inovace, funkčního platebního systému, zahrnutím aplikací, her a sociálních sítí.⁸⁸ V následující tabulce je ukázán na technických parametrech rozdíl mezi těmito kryptoměny.⁸⁹

Tabulka 1: Porovnání technických specifikací Bitcoinu a Etherea⁹⁰

	BTC	ETH
Doba uzavření bloku	10 minut	12 sekund
Velikostní limit bloku	1 MB	není
Počet transakcí za sekundu	3-4	15
Nejmenší jednotka	Satoshi	Wei
Převod jednotek	1 BTC = 1 x 10 ⁸ satoshi	1 ETH = 1 x 10 ¹⁸ wei
Konečné množství kryptoměny	21 mil. BTC	bude definováno
Algoritmus ověřování	PoW	PoW, při Ethereu 2.0 bude PoS ⁹¹
Vznik	2009	2013
Zakladatel	anonymní Satoshi Nakamoto	Vitalic Buterin

⁸⁶ TYAGI, S.S. a S. BHATIA. *Blockchain for Business: How It Works and Creates Value*

⁸⁷ Upgrading Ethereum to radical new heights. In: *ethereum.org* [online]. 2023 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://ethereum.org/en/upgrades/>

⁸⁸ What is the difference between Ethereum and Bitcoin? In: *ethereum.org* [online]. 2023 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://ethereum.org/en/what-is-ethereum/>

⁸⁹ TYAGI, S.S. a S. BHATIA. *Blockchain for Business: How It Works and Creates Value*, s. 79-81.

⁹⁰ Vlastní zpracování dle: TYAGI, S.S. a S. BHATIA. *Blockchain for Business: How It Works and Creates Value*, s. 79-81.

⁹¹ Při přechodu na Ethereum 2.0.

4 Daň z příjmu fyzických osob v České republice

4.1 Poplatník

Poplatníkem z pohledu § 2 ZDP se rozumí daňový rezident České republiky, nebo nerezident.⁹²

Daňový rezident má v České republice sídlo, bydliště, nebo má úmysl se zde zdržovat, a to minimálně po souvislou dobu 183 dní v daném kalendářním roce.⁹³ Daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost, to znamená, že své veškeré příjmy získané v tuzemsku či zahraničí musí přiznat k dani v tuzemsku.⁹⁴

Daňový nerezident má vůči České republice pouze omezenou daňovou povinnost. Tu vztahuje pouze na příjmy z České republiky.⁹⁵

4.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmu fyzických osob podle § 3 ZDP jsou následující příjmy:

- příjmy ze závislé činnosti § 6 ZDP
- příjmy ze samostatné činnosti § 7 ZDP
- příjmy z kapitálového majetku § 8 ZDP
- příjmy z nájmu § 9 ZDP
- ostatní příjmy § 10 ZDP

Veškeré výše jmenované příjmy mohou mít peněžitou i nepeněžitou formu, či mohou být dosaženy směnou.⁹⁶

Správné zařazení předmětu daně do příslušného paragrafu výrazně usnadňuje budoucí konstrukci výpočtu dílčího základu daně.⁹⁷

⁹² VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a HANA ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 160–161. ISBN 978-80-7598-887-4.

⁹³ Ibidem.

⁹⁴ KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. 1. vyd. Brno: CERM, 2022, s. 17. ISBN 978-80-7623-086-6.

⁹⁵ Ibidem.

⁹⁶ Dle § 3 odst. 2 ZDP.

⁹⁷ KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*, s. 21.

4.2.1 Příjem ze závislé činnosti – § 6 ZDP

Základem daně u příjmu ze závislé činnosti, dle § 6 ZDP, je příjem z pracovního poměru plynoucí od zaměstnavatele.⁹⁸ Mohou jim být plnění v podobě odměn a funkčních požitků, které jsou spojeny s výkonem státní moci, státních orgánů a soudců.⁹⁹ Dále se příjmem ze závislé činnosti rozumí příjem za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisti komanditní společnosti, odměny likvidátora a další dle § 6 odst.1 ZDP.

Výše uvedené příjmy mohou být jednorázové, pravidelné, anebo v jiné formě plnění, vždy však ve prospěch zaměstnance. Z toho vyplývá, že základ daně ze závislé činnosti, musí být vždy kladný, není tedy možné vykázat ztrátu.¹⁰⁰

4.2.2 Příjem ze samostatné činnosti – § 7 ZDP

Příjmem zařazeného do § 7 ZDP je zemědělská výroba, lesní a vodovodní hospodářství. Následně příjem ze živnostenského podnikání, nebo jiného, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění. Příjmy plynoucí z nájmu obchodního majetku zde taktéž spadají, stejně tak, jako příjem z výkonu nezávislého povolání.

Odlišností samostatné činnosti od závislé je, že si poplatník může snížit dílčí základ daně, (dále jen „DZD“), o výdaje.¹⁰¹ Výdaje mohou být prokazatelně uplatněné na dosažení, udržení a zajištění příjmů, nebo paušálním výdajem.

⁹⁸ VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 173.

⁹⁹ Dle § 6 odst.10 ZDP.

¹⁰⁰ KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*, s. 39-40.

¹⁰¹ VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 192-193.

Tabulka 2: Paušální výdaje

paušální výdaj určen % z příjmu	činnost	max. roční uplatnění
80 %	zemědělská výroba, lesní a vodovodní hospodářství, řemeslná činnost	1 600 000 Kč
60 %	živnostenské podnikání	1 200 000 Kč
40 %	jiná samostatná činnost	800 000 Kč
30 %	příjmy z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku	600 000 Kč

Pokud poplatník nedosáhne potřebné optimalizace DZD díky paušálním či skutečným výdajům, může za jistých podmínek využít institut spolupracující osoby.

Spolupracující osobou může být manžel/manželka, osoba žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, anebo i jiný člen, který se účastní provozu rodinného závodu.¹⁰² Přerozdělení příjmu a výdajů musí být vždy rovnoměrné pro všechny spolupracující osoby.¹⁰³

Spolupracující osoba je taktéž brána jako podnikatel, a i na ni se váže registrační povinnost.¹⁰⁴ V případě, že podnikatel uplatní institut spolupracující osoby na manžela, nebo manželku, není pak již možné na něj uplatnit slevu.¹⁰⁵

Tabulka 3: Maximální přerozdělení na spolupracující osobu

spolupracující osoby	max. podíl příjmů a výdajů	max. přerozdělený ZD	
		za rok	za měsíc
pouze manžel/manželka	50 %	540 000 Kč	45 000 Kč
více osob	30 %	180 000 Kč	15 000 Kč

¹⁰² VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*. 18. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 66-67. ISBN 978-80-7676-356-2.

¹⁰³ VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*, s. 67.

¹⁰⁴ Dle § 39 ZDP.

¹⁰⁵ Dle § 13 odst. 4 písm. c).

4.2.3 Příjmy z kapitálového majetku – § 8 ZDP

Příjmem z kapitálového majetku jsou podíly na zisku obchodní korporace, podílového fondu, výhry, úroky z vkladů a držby směnky, dávky penzijního připojištění či plnění ze soukromého životního pojištění, které není pojistným plněním.

Takovéto příjmy plynoucí z České republiky nelze zařadit do dílčího základu daně § 8 ZDP, nýbrž jsou daněny dle zvláštní sazby daně z § 36 ZDP.¹⁰⁶ Naopak příjem z dluhopisů a vkladních listů není podroben srážkové dani a lze jej přímo zahrnout do DZD § 8 ZDP.

Pokud by výše uvedené příjmy plynuly ze zahraničí, byly by vždy automaticky zařazeny do DZD § 8 ZDP.¹⁰⁷

DZD z kapitálového majetku jsou získané příjmy ponížené o výdaje definované zákonem. Za výdaje lze považovat zaplacené příspěvky a státní příspěvky u penzijního připojištění. U soukromého životního pojištění lze snížit DZD o zaplacené pojistné.¹⁰⁸ Takto upravený DZD nemůže být záporný.¹⁰⁹

4.2.4 Příjmy z nájmu – § 9 ZDP

Poplatník do příslušného DZD zahrne příjem z nájmu nemovitých věcí nebo bytů. Dále zde smí zařadit nájem movité věci, avšak nesmí se jednat o nájem příležitostný podle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP.¹¹⁰

Výdajem upravující DZD smí být výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmu. Anebo smí poplatník využít výdaj ve výši 30 % z příjmu, nejvýše však do částky 600 000 Kč. za dané zdaňovací období.¹¹¹

¹⁰⁶ VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 213-214.

¹⁰⁷ VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*, s. 112-113.

¹⁰⁸ *Ibidem*.

¹⁰⁹ KRAJNÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*, s. 73.

¹¹⁰ VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*, s. 122-123.

¹¹¹ VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 215.

DZD se podobně jako u samostatné činnosti lze upravovat podle §§ 23–33 ZDP a smí dosahovat kladných i záporných hodnot.¹¹²

4.2.5 Ostatní příjmy – § 10 ZDP

Zde je možné zařadit ostatní příjmy, jako jsou příležitostný nájem movité věci a z příležitostných činností, které jsou do úhrnu 30 000 Kč za zdaňovací období osvobozeny.¹¹³ Dále výhry hazardních her, v tombolách, loteriích a reklamních soutěžích, vypořádací podíly a likvidační zůstatky zaniklé obchodní korporace.

U příjmu z úplatného převodu nemovité věci, cenného papíru či jiné věci (např. kryptoměny) je výdajem částka za kterou poplatník věc prokazatelně nabyl. Podobně se postupuje i u podílů, kdy výdajem je jeho nabývací cena.¹¹⁴

4.3 Osvobození od daně – § 4 ZDP

Některé druhy příjmů, byť jsou předmětem daně jsou tzv. osvobozené. Mezi takové příjmy patří některé příjmy z prodeje majetku, dávky nemocenského a důchodového pojištění, dávky v hmotné nouzi, stipendia, dotace ze státního rozpočtu a některé výhry.

Osvobozen je dále úhrn příjmu z převodu cenného papíru a podílového listu, pakliže poplatníkům brutto příjem nepřesáhl částku 100 000Kč. za zdaňovací období.¹¹⁵ Osvobozeno je i v případě, jestliže doba mezi nabytím a prodejem cenného papíru přesáhne 3 roky.¹¹⁶

Dle §10 odst. 3 písm. a) jsou od daně osvobozeny příjmy z příležitostných činností či příležitostného nájmu movitých věcí osvobozeny do úhrnu příjmu 30 000Kč. za příslušné zdaňovací období.

Z toho vyplývá, že **příjem z úplatného převodu kryptoměny, byť do výše 30 000Kč.** za kalendářní rok poplatník **nemůže osvobodit**, protože úplatný převod se nachází v § 10 odst. 1 písm. b) ZDP, na nějž se dané osvobození nevztahuje.

¹¹² KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*, s. 73-74.

¹¹³ VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 215-216.

¹¹⁴ Dle § 10 odst. 5 ZDP.

¹¹⁵ Dle § 4 odst. 1 písm. w) ZDP.

¹¹⁶ Dle § 4 odst. 1 písm. x) ZDP.

4.4 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je jeden konkrétní kalendářní rok, tj. od 1.1. do 31.12.¹¹⁷

4.5 Základ daně a výpočet daňové povinnosti

Jednotlivě upravené DZD dle §§ 6–10 ZDP poplatník sečte, přičemž příjmy osvobozené¹¹⁸ a příjmy, které nejsou předmětem daně¹¹⁹ do daňového přiznání neuvede. Následně odečte odečitatelné položky od základu daně¹²⁰ a nezdanitelné části základu daně¹²¹. Upravený základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů¹²² vynásobí příslušnou sazbou daně.¹²³

Sazby daně se rozlišují dvě: 15 % a 23 %, přičemž větší z nich se použije při výši základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy pro daný rok¹²⁴, tedy pro rok 2023 by základ daně musel být vyšší než 1 935 552 Kč (48 x 40 324 Kč), aby byla použita vyšší sazba. V opačném případě bude použita sazba ve výši 15 %.

Po výpočtu daňové povinnosti poplatník smí uplatnit slevy¹²⁵ a daňové zvýhodnění.¹²⁶ Následně vznikne daňová povinnost, od které budou odečteny již zaplacené zálohy na dani. V posledním kroku výpočtu již bude poplatníkovi známo, zda dosáhl přeplatku, nebo v opačném případě bude na dani doplácet.

¹¹⁷ Dle § 16b ZDP.

¹¹⁸ Dle § 4, § 4a, § 4b ZDP.

¹¹⁹ Dle § 3 ZDP.

¹²⁰ Dle § 34 a §§ 34a – 34h ZDP.

¹²¹ Dle § 15 ZDP.

¹²² Dle § 16 odst. 2 ZDP.

¹²³ Dle § 16a ZDP.

¹²⁴ Dle § 16 odst. 1 ZDP.

¹²⁵ Dle § 35, § 35a, § 35b, § 35ba, § 35bb ZDP.

¹²⁶ Dle § 35c ZDP.

Tabulka 4: Postup pro roční výpočet daňové povinnosti z příjmu u fyzických osob

Roční výpočet daňové povinnosti	
DZD § 6 ZDP	úhrn od všech zaměstnavatelů, nelze dosáhnout ztráty
DZD § 7 ZDP	příjmy – výdaje (paušální nebo reálné), lze dosáhnout ztráty
DZD § 8 ZDP	příjmy (výdaje pouze ve výjimečných případech), nelze dosáhnout ztráty
DZD § 9 ZDP	příjmy – výdaje (paušální nebo reálné), lze dosáhnout ztráty
DZD § 10 ZDP	příjmy – výdaje (reálné), nelze dosáhnout ztráty
součet DZD	
vykázaná daňová ztráta	pouze do výše úhrnů DZD §§ 7-10 ZDP
ZD po odečtení ztráty	
nezdanitelné části ZD	
odečitatelné položky	
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	
x sazba daně 15 % (23 %)	
daň zaokr. na celé Kč nahoru	
slevy na dani	
daňové zvýhodnění	
daňová povinnost/daňový bonus	
zaplacené zálohy	
doplatek/přeplatek na dani	

4.6 Nezdanitelné části základu daně – § 15 ZDP

Od základu daně lze odečíst příspěvky obcím a krajům, hodnotu odběrů krve, úroky zaplacené na stavebním spoření nebo hypotečním úvěru, příspěvky penzijního spoření a soukromého životního pojištění. Příslušná pravidla pro odečet včetně maximální výše odečtu jsou podrobně popsána v § 15 ZDP.

Tabulka 5: Nezdaniitelné části základu daně

Nezdaniitelná část ZD dle § 15 ZDP	Max. roční uplatnění
bezúplatné plnění obcím/krajům/školství/útulky	min. 2 % ZD, nebo alespoň 1 000 Kč., max. 15 % ZD
jeden odběr krve (max. 4x ročně)	3 000 Kč
odběr orgánů od žijícího dárce	20 000 Kč
úroky z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru	150 000 Kč
penzijní připojištění	24 000 Kč
soukromé životní pojištění	24 000 Kč
členské příspěvky odborové organizaci	3 000 Kč
úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	10 000 Kč

4.7 Odečitatelné položky od základu daně

Od základu daně¹²⁷ lze odečíst daňovou ztrátu, nebo její část, příspěvky podporující výzkum a vývoj, nebo také příspěvky na podporu odborného vzdělávání. Podrobné podmínky a výše odečtů jsou stanoveny v § 34 a §§ 34a – 34h ZDP.

4.7.1 Daňová ztráta

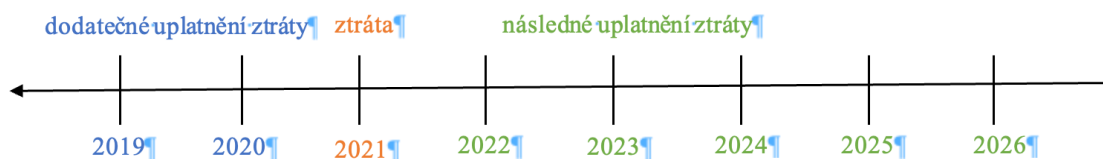
U fyzických osob může být daňová ztráta odečtena od základu daně pouze do úhrnu DZD podle §§ 7–10 ZDP.¹²⁸ Daňovou ztrátu může poplatník uvádět do daňového přiznání po dobu následujících pěti zdaňovacích období po roce, ve kterém ztráta nastala.

Druhou možností uplatnění ztráty je možnost ji zpětně uplatnit za dva zdaňovací období, které předcházely období ztráty. V takovém případě má poplatník povinnosti podat dodatečné daňové přiznání za tyto roky.¹²⁹

¹²⁷ Dle §§ 7-10 ZDP.

¹²⁸ Dle § 34 odst. 1 ZDP.

¹²⁹ VYCHOPEŇ, Jirí. *Daň z příjmů 2022*, s. 68.

Obrázek 7: Možné uplatnění daňové ztráty v průběhu let

4.8 Slevy na dani

Výslednou daň za zdaňovací období lze snížit po splnění podmínek v § 35 a §§ 35a – 35d ZDP mimo jiné o částky uvedené v tabulce níže. V případě, že poplatníkovi vznikne nárok na slevu během zdaňovacího období, započítá se mu pouze poměrná část slevy za každý měsíc, na jehož počátku splnil podmínky pro její uplatnění.¹³⁰

Tabulka 6: Slevy na dani

Sleva na dani dle § 35, § 35ba, §35bb ZDP	Max. roční uplatnění
za každého zaměstnance se zdravotním postižením	18 000 Kč
za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením	60 000 Kč
základní sleva na poplatníka	30 840 Kč
sleva na manžela/manželku	24 840 Kč
invalidita 1. a 2. st.	2 520 Kč
invalidita 3. st.	5 040 Kč
držitel ZTP/P	16 140 Kč
sleva na studenta	4 020 Kč
umístění dítěte	výdaje max. do výše min. mzdy

4.9 Daňové zvýhodnění

Na daňové zvýhodnění má nárok poplatník, jenž vyživuje dítě, či více dětí žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti.¹³¹ Za dítě se dále považuje dítě do 18ti let věku anebo dítě do 26 let soustavně se připravující na budoucí povolání.¹³² Daňové zvýhodnění na

¹³⁰ VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 232–233.

¹³¹ Dle § 35c ZDP.

¹³² VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 242–238.

dítě, které se narodilo během roku si může poplatník uplatnit již v měsíci kdy tato skutečnost nastala.¹³³

Tabulka 7: Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění dle § 35c ZDP	Max. roční uplatnění
na první dítě	15 204 Kč
na druhé dítě	22 320 Kč
na třetí a další dítě	27 840 Kč

4.10 Registrační povinnost

Poplatník vykonávající samostatnou činnost má registrační povinnost k dani¹³⁴ do 15 dní ode dne, kterého činnost začal vykonávat, nebo ode dne, kdy obdržel první příjem z činnosti. Příslušný správce daně se určí podle adresy trvalého bydliště, či sídla firmy poplatníka.

4.11 Povinnost podat daňové přiznání

Povinnost podat daňové přiznání plyne z § 38g ZDP, v případě dosáhnutí ztráty minulých let. Dále z příjmů, které jsou předmětem daně, a které přesáhly ve zdaňovacím období 50 000 Kč – do tohoto limitu se nezapočítají příjmy vybírané srážkovou daní¹³⁵ a příjmy osvobozené od daně¹³⁶.

Povinnost podat daňové přiznání naopak nemá ten poplatník, který dosahuje pouze příjmů od jednoho, či více postupně jdoucích zaměstnavatelů, za podmínky učinění prohlášení k dani¹³⁷ a zároveň nemá příjmy plynoucí z §§ 7–10 ZDP vyšší, než 20 000Kč. Do limitu 20 000Kč se nezapočítají příjmy podléhající osvobození či srážkové dani.

¹³³ VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*, s. 242-238.

¹³⁴ Dle § 39 ZDP.

¹³⁵ Dle § 36 ZDP.

¹³⁶ Dle § 4 ZDP.

¹³⁷ Dle § 38k ZDP.

5 Stanoviska českých veřejnoprávních institucí ke zdanění kryptoměn

5.1 Česká národní banka

V dokumentu vydaném Českou národní bankou (dále jen ČNB), ze dne 19. listopadu 2018,¹³⁸ vyjadřující se k problematice kryptoměn je zmíněn pojem převodní token, kterým se rozumí synonymum ke slově **virtuální měny či kryptoměny**. Další podstatnou náležitostí dokumentu je ustanovení, že tokeny **nesmí být považovány za peníze z ekonomického pojetí, nebo elektronické peníze**.

Z výše uvedeného dokumentu vyplývá, že kryptoměny nejsou peníze, peníze v elektronické formě, ani nevyjadřují pohledávky na měnu centrální banky jakéhokoliv státu. Vlastnictví kryptoměn je definováno jedinečným soukromým klíčem a lze s nimi obchodovat, převádět a vyměňovat za jiné tokeny – kryptoměny, nebo jejich libovolné množství.

5.1.1 Oprávnění k obchodování s tokeny

Oprávněním ČNB k obchodování s tokeny musí disponovat subjekty které chtějí **obchodovat s deriváty** na určitý token¹³⁹, protože deriváty naplňují podstatu cenného papíru dle § 3 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“), k jehož obchodování je zapotřebí mít oprávnění obchodníka s cennými papíry podle § 4a ZPKT.

Dále je potřeba oprávnění, zdali subjekt obhospodařuje a spravuje investiční fondy, kterými je investováno do převodních tokenů¹⁴⁰ podle § 15 a § 98 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZISIF“).

¹³⁸ Je k obchodování s tzv. převodními tokeny nebo k jejich směně vyžadováno oprávnění ČNB? *Stanovisko k regulaci finančního trhu*. [online] 19.11.2018. [cit. 2023-03-08] ID: RS2018-13. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2018-13/>

¹³⁹ Ibidem.

¹⁴⁰ Ibidem.

Oprávnění ČNB potřebuje i provozovatel směnárny převodních tokenů – kryptoměn na peněžní prostředky, naplňující znaky platebních služeb.

Naopak **oprávnění subjekt nepotřebuje**, zdali **nakupuje, nebo prodává tokeny na vlastní účet a pro svou vlastní potřebu**¹⁴¹, typicky zaslání kryptoměny jinému subjektu, nebo také vedení burzovního účtu v jednotce kterékoliv kryptoměny.

Dále subjekt **nepotřebuje oprávnění ČNB**, pokud **převádí tokeny na kteroukoliv fiat měnu**, či směňuje za zboží a služby. Například nákup fyzické osoby prostřednictvím internetového obchodu Alza pomocí Bitcoinu¹⁴² je možný pro svou vlastní potřebu bez oprávnění.

5.2 Sdělení Ministerstva financí k vykazování digitálních měn

Aktuální česká legislativa nestanovila zatím pevná pravidla pro účtování a vykazování kryptoměn, nýbrž pouze sdělení ministerstva financí z roku 2018¹⁴³, podle kterého je kryptoměna **nehmotné aktivum v elektronické formě**, které slouží fyzickým či právnickým osobám pro obchodování, převod, investice anebo držbu, nejedná se však o peněžní prostředky v elektronické formě podle zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoPS“).

Z pohledu účetnictví ministerstvo financí doporučuje o kryptoměnách účtovat jako o zásobách „svého druhu“ a dále je ve sdělení MF popsán doporučený způsob oceňování, inventarizace a vykazování v rozvaze. Pro účely této práce jsou výše uvedené informace o účetním pohledu dostatečné a do větší hloubky budou probrány z hlediska daňového.

¹⁴¹ Je k obchodování s tzv. převodními tokeny nebo k jejich směně vyžadováno oprávnění ČNB? *Stanovisko k regulaci finančního trhu*. [online] 19.11.2018. [cit. 2023-03-08] ID: RS2018-13. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2018-13/>

¹⁴² V Alze zaplatíte i Bitcoin. In: *alza.cz* [online]. 26. 5. 2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/platba-bitcoiny-a-btc-automaty-alza>

¹⁴³ Sdělení Ministerstva financí k účtování a vykazování digitálních měn. In: *financnisprava.cz* [online] 15.5.2018 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Info-kryptomeny_priloha1-Sdeleni-MF-k-uctovani-a-vykazovani-.pdf

5.3 Daňové posouzení Generálního finančního ředitelství

5.3.1 Těžba kryptoměny

Pokud-li poplatník splňuje podmínku uvedenou v § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), kdy vykonává samostatnou činnost na základě oprávnění, soustavně, za účelem dosažení zisku, na svůj účet a odpovědnost, jeho příjmy podléhají § 7 ZDP. Další podmínkou je majetek nacházející se v obchodním majetku firmy, například mohou být obchodním majetkem stroje pro těžbu kryptoměn.

Předmětem daně je až **zpeněžený příjem** za vytěženou kryptoměnu, nikterak samotné získání kryptoměny z vytěžení¹⁴⁴. Dále se při určování daňové povinnosti postupuje standardně dle ZDP.

5.3.2 Nákup a prodej služeb/zboží za kryptoměny

Pokud kupující a prodávající smění kryptoměnu za zboží/službu, nebo kryptoměnu za jinou kryptoměnu, obě strany dospějí ke zdanitelnému příjmu, který se ocení podle zákona o oceňování majetku a takovéto plnění se stává předmětem daně.¹⁴⁵

5.3.3 Směna kryptoměny za fiat měnu

Směna kryptoměny za fiat měnu, tedy i české koruny, se zdaňuje jako **příjem z prodeje nehmotné movité věci** a neposuzuje se jako směnárenská činnost. Výdajem u tohoto druhu příjmu je nákup kryptoměny za fiat měnu a jeho daňová uznatelnost se řídí podle § 7 ZDP, pokud se jedná o podnikání a majetek nacházející se v obchodním majetku firmy, nebo § 10 ZDP pro ostatní příjmy.

5.3.4 Příjmy z nájmu

U příjmu z nájmu obchodního majetku dle § 7 odst. 2 písm. b) ZDP i v případě příjmu z nájmu movitých, nemovitých věcí a bytů podle § 9 odst. 1 písm. b) ZDP může být

¹⁴⁴ Sdělení Ministerstva financí k účtování a vykazování digitálních měn.

¹⁴⁵ Ibidem.

uplatněný výdaj procentem ve výši 30 % max. 600 000Kč, nebo také daňově znatelný výdaj.

Nikdy však poplatník nesmí kombinovat oba způsoby uplatnění výdajů v rámci jednoho paragrafu, to znamená, že si musí zvolit mezi výdajem prokazatelným, anebo paušálním u všech druhů příjmu v jednom paragrafu.

Příležitostný nájem movitých věcí a příjem z příležitostných činností dle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP jsou od daně osvobozeny v případě, že úhrn z takto provozovaných činností nepřesáhne 30 000 Kč za zdaňovací období.

5.3.5 Kurz pro přepočet kryptoměn na fiat měnu

Kryptoměny nejsou obsahem kurzovního lístku ČNB¹⁴⁶, proto je pro přepočet ceny nabývací, či prodávající, zapotřebí použít třetí měnu. Nejčastější používanou měnou je americký dolar, který se posléze převede na české koruny.

¹⁴⁶ Informace GFR k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin). In: *financnisprava.cz* [online] 31.3.2022 [cit. 2023-02-03]. Č.j. 18809/22/7100-40050-205680. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/informace-stanoviska-a-sdeleni/2022/informace-gfr-k-danovemu-posouzeni>

6 Přestupky, trestné činy a sankce za ně

6.1 Zkrácení daně

Fyzická i právnická osoba zkrátí daň v případě, pokud nepřizná hodnotu veškerých příjmů a je jí vyměřena daň nižší, než by měla být, nebo žádná. Ku příkladu přizná pouze příjmy ze samostatné činnosti a zisk z prodaných kryptoměn zamlčí. Zkrácení daně je trestný čin podle § 240 TZ a dle rozsahu doměření správcem daně hrozí pachateli peněžité trest¹⁴⁷, zákaz činnosti¹⁴⁸, nebo odnětí svobody, pokud daň zkrátí o:

- Více jak 100 000 Kč,
 - trest 6 měsíců až 3 roky.
- Více jak 1 000 000 Kč,
 - Trest 2 roky až 8 let.
- Více jak 10 000 000 Kč,
 - Trest odnětí svobody na 5 až 10 let.

6.2 Neoprávněné podnikání

Neoprávněné podnikání může být jak ve formě přestupku, tak i trestného činu. O přestupek neoprávněného podnikání se jedná v situacích, kdy pachatel neoprávněně provozuje činnost, která je předmětem živnosti volné, řemeslné a koncesované, nebo také pokud pachatel předložil nepravdivé čestné prohlášení o bezúhonnosti. Kontrolu zajišťuje živnostenský úřad a pokuta za takovýto přestupek může sahát až do výše 1 000 000 Kč.¹⁴⁹

Trestným činem¹⁵⁰ se stává neoprávněné podnikání v případě poskytování služby, nebo provozování činnosti ve větším rozsahu. Dále také pokud vznikne pachateli, nebo někomu jinému tímto činem značný majetkový prospěch, nebo škoda. Dle rozsahu škody

¹⁴⁷ Dle § 67 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „TZ“).

¹⁴⁸ Dle § 73 TZ.

¹⁴⁹ Neoprávněné podnikání. In: *altaxo.cz* [online]. 2019 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/zacatek-podnikani/pravo/neopravnene-podnikani>

¹⁵⁰ Dle § 251 TZ.

je pak posuzován trest, který může dosáhnout pokuty ve výši až 10 000 000 Kč¹⁵¹, anebo také odnětím svobody na až na 8 let.¹⁵²

6.3 Praní špinavých peněz

Praní špinavých peněz je proces, při kterém se pachatel snaží zakrýt původ nelegálně získaných prostředků. Složitým očišťovacím procesem má za cíl vzbudit dojem, že se jedná o legální prostředky. Proces praní má tři části. V první části zvané „umístění“ pachatel vloží do finančního systému po malých částkách a na více účtů špinavé peníze. Následuje „vrstvení“, při kterém probíhají účetnické triky a transakce, jako je například vydávání falešných faktur mezi nově vzniklými firmami. Posledním krokem je „integrace“, kdy pachateli přistanou takto vyprané peníze na legitimním účtu a on si za ně může dovolit investovat, kupovat nemovitosti či luxusní zboží, aniž by u finančních institucí vzbudil podezření.¹⁵³

Samotný proces, při kterém dochází k praní špinavých peněz je nezákonný. Proti němu se snaží bojovat zákon č. 253/2008 Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „AML“).

Banky, pojišťovny a další povinné osoby, včetně osob poskytující služby spojené s virtuálním aktivem¹⁵⁴, mají podle AML povinnost ověřovat klientovu totožnost i původ jím investovaných prostředků do jejich produktů. Takto prováděné kontroly mají za cíl odhalit špinavý původ peněz.

Pokud například poskytovatel služeb spojených s virtuálním aktivem vědomě přijme¹⁵⁵ špinavé peníze, neohlásí tento podezřelý obchod Finančnímu analytickému úřadu a úmyslně je použije ke své činnosti, hrozí mu sankce či zákaz činnosti.¹⁵⁶ Pokud by praní

¹⁵¹ Dle § 183 TZ.

¹⁵² Dle § 251 odst. 3 TZ.

¹⁵³ MUŽNÝ, Martin a Kateřina PSCHEROVÁ. Co to je praní peněz. In: *cnb.cz* [online]. 3.11.2020 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Co-to-je-prani-penez

¹⁵⁴ Dle § 2 odst. 1 písm. l) AML.

¹⁵⁵ Dle § 3 odst. 1 písm. a) AML.

¹⁵⁶ Dle § 46 AML.

špinavých peněz bylo prokázáno, šlo by o trestný čin a pachateli by hrozilo odnětí svobody až na 10 let.¹⁵⁷

¹⁵⁷ Dle § 216 TZ.

7 Praktická část – vlastní návrhy

7.1 Úvod do praktické části

V praktické části budou popsány jednotlivé transakce s kryptoměnami a jejich možné způsoby zdanění. Zároveň budou porovnány možnosti uplatnění výdajů v jednotlivých DZD v souladu se ZDP. Na závěr bude vyplněno poplatníkově daňové přiznání s optimalizací daňové povinnosti.

Autorka v práci zvolila fiktivního poplatníka, pana Antonína, tak, aby mohly být veškeré možnosti příjmů nejlépe znázorněné a uchopitelné pro běžné poplatníky.

Pan Antonín je zaměstnaný v IT firmě a dále podniká s kryptoměnami, které sám na svých strojích těží a následně prodává za účelem dosažení zisku.

Dále má pan Antonín manželku, která taktéž podniká, avšak v jiném oboru. Společně mají dvě nezletilé děti, jedno ve věku 4 let a druhé narozené 22.7.2022. Z důvodu daňové optimalizace si na starší dítě, narozené 24.4.2019, uplatní slevu pan Antonín. Mladší dítě přizná ve svém přiznání k dani fyzických osob jeho manželka.

Veškerý majetek, který slouží panu Antonínovi k podnikání, patří pouze jemu a není žádným způsobem zahrnutý do společného jmění manželů (dále jen „SJM“)¹⁵⁸ Takovýmto majetkem se rozumí zejména stroje na těžbu kryptoměn a další specifické vybavení pro provozování poplatníkově živnosti.

Pan Antonín v roce 2022 uskutečnil následující výdaje, které by rád zahrnul do svého daňového přiznání pro optimalizaci daňové povinnosti:

- dar ve výši 25 000 Kč neziskové organizaci na pomoc války na Ukrajině, bylo mu vystaveno potvrzení o daru,
- dar 5 000 Kč místnímu útulku, taktéž mu bylo vystaveno potvrzení o daru,
- v rámci hypotéky na financování bytové potřeby celkem za rok 2022 na úrocích zaplatil 185 000 Kč,
- zaměstnavatel mu měsíčně přispívá na penzijní připojištění 1 000 Kč, stejnou částku zde posílá i sám poplatník,

¹⁵⁸ Dle § 7 odst. 9 ZDP.

- poplatník investuje přes kapitálové životní pojištění, měsíčně zde zasílá 3 000 Kč.

Vyplněné daňové přiznání fiktivního poplatníka pana Antonína je součástí bakalářské práce, a to v příloze č. 1. Takto vyplněné daňové přiznání obsahuje příjmy z jeho samostatné a závislé činnosti, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Do kategorie ostatních příjmů dle § 10 ZDP budou pro větší přehlednost zahrnuty pouze příjmy z příležitostné činnosti a kladná hodnota z prodeje dvou kryptoměn, jedné ziskové a druhé ztrátové (viz kapitola 6.6.4). Cílem daňového přiznání je co nejefektivněji optimalizovat výslednou daňovou povinnost fiktivního poplatníka.

7.2 Příjmy ze závislé činnosti – § 6 ZDP

Pan Antonín je programátor v brněnské IT firmě, která se specializuje na vývoj strojů pro těžení kryptoměn. Po domluvě se zaměstnavatelem má možnost 5 % ze mzdy pobírat v kryptoměně. Přičemž mu zaměstnavatel každý měsíc přislíbil **hrubou mzdu ve výši 75 000Kč**. Pro pana Antonína je toto jediné zaměstnání, proto u tohoto zaměstnavatele podepsal prohlášení poplatníka k dani.

Pan Antonín v měsících listopad a prosinec roku 2022 využil možnosti vyplacení části mzdy v kryptoměně a nechal si vždy 5 % z jeho mzdy poslat v Ethereum do jeho soukromé kryptoměnové peněženky.

Mzda¹⁵⁹ musí být zaměstnavatelem vyplácena v zákonném platidle¹⁶⁰, což kryptoměny v českém právním řádu zatím nesplňují. Kryptoměny se zařazují pod materiální plnění spadající do naturální mzdy.¹⁶¹

Dle § 109 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., Zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“) je možné vyplácet část mzdy i platu zaměstnanci v naturálním plnění. Zaměstnavatel nesmí celou mzdu vyplatit v naturálním plnění, nýbrž musí část vyplatit v zákonných penězích, a to nejméně ve výši minimální mzdy za příslušný rok.¹⁶²

¹⁵⁹ Stejná pravidla platí i pro plat.

¹⁶⁰ Dle § 142 odst. 1 ZP.

¹⁶¹ URBACZKA, P. a R. KOZUB. Návod, jak vyplácet mzdu v Bitcoiněch. In: *medium.com* [online]. 13. 4. 2018 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://medium.com/bitperia-stories/n%C3%A1vod-jak-vypl%C3%A1cet-mzdu-v-bitcoinech-3fc086a2e200>

¹⁶² Dle § 119 odst. 1 ZP.

Poskytnuté naturální plnění zaměstnanci je součástí jeho hrubé mzdy.¹⁶³ Dále je naturální plnění možné za podmínek souhlasu zaměstnance i zaměstnavatele, v přiměřeném rozsahu potřeb zaměstnance a vždy adekvátně oceněné.¹⁶⁴ Pro účely práce bude oceňováno obvyklou cenou, a to kurzem vždy k poslednímu dni v měsíci, za který výplata náleží.

Tabulka 8: Kurzy ETH/USD a USD/Kč pro určení naturální plnění

datum	kurz ETH/USD	kurz USD/CZK	5 % z HM	ETH k výplatě
30.11.2022	1 196,77 USD	22,62 Kč	3 750,00 Kč	0,14
31.12.2022	1 295,69 USD	23,43 Kč	3 750,00 Kč	0,12

Tabulka 9: Výpočet čistých mezd zaměstnance za rok 2022

Měsíc	hrubá mzda (HM)	odvod na soc. a zdrav. připojištění za zaměstnance (6,5 % + 4,5 % HM)	záloha na dani z příjmu ¹⁶⁵ (15 % HM)	čistá mzda (HM – pojištění – záloha na daň – naturální plnění)	naturální plnění ETH (5 % z HM)	převod na zaměstnancův bankovní účet
leden	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
únor	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
březen	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
duben	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
květen	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
červen	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
červenec	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
srpen	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
září	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
říjen	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	55 500 Kč		55 500 Kč
listopad	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	51 750 Kč	3 750 Kč	51 750 Kč
prosinec	75 000 Kč	8 250 Kč	11 250 Kč	51 750 Kč	3 750 Kč	51 750 Kč

Z výše uvedených tabulek vyplývá, že zaměstnanec pan Antonín si z části své čisté mzdy za měsíce listopad a prosinec 2022 celkem přijde na 0,26 ETH. Toto naturální plnění je součástí jeho hrubé mzdy, tedy je již zahrnuto do DZD dle § 6 ZDP.

¹⁶³ URBACZKA, P. a R. KOZUB. Návod, jak vyplácet mzdu v Bitcoiněch.

¹⁶⁴ Dle § 119 ZP.

¹⁶⁵ Bez uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění.

7.3 Příjmy ze samostatné činnosti – § 7 ZDP

7.3.1 Živnostenské podnikání na těžbu kryptoměn

Pan Antonín provozuje samostatně výdělečnou činnost od 3.1.2022 a splňuje tak podmínky podnikatele dle § 420 OZ.

Má ohlášenou živnost volnou, tedy výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách č.1) až 3) zákona č. 455/1991 Sb., Živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ŽZ“) a to konkrétně:

obor č. 81 „Poskytování služeb spojených s virtuálním aktivem.“ Je tedy oprávněn k nákupu, prodeji, směny či správy virtuálního aktiva pro jiný ekonomický subjekt,¹⁶⁶

obor č. 56 „Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály.“ Které mu uděluje oprávnění prodávat, pronajímat a těžit kryptoměny.¹⁶⁷

Díky výše uvedeným oprávněním pan Antonín v roce 2022 podnikal a dosáhl níže uvedené příjmy a výdaje:

úhrn 960 000 Kč za vytěžení Bitcoinů na vlastních strojích, které s marží prodal za české koruny,

celkem za rok 2022 vyfakturoval 20 000 Kč za poradenské služby, školení a vzdělávání v oblasti kryptoměn,

- výdajem na dosažení, udržení a zajištění příjmu bylo v roce 2022 pořízení 18 těžebních strojů¹⁶⁸, každý ve výši 64 600 Kč.

V tomtéž roce si pořídil další 2 stejné stroje na těžbu kryptoměn za účelem pronájmu, které zařadil do svého obchodního majetku. Pan Antonín v oboru kryptoměn podniká prvním rokem, proto velká část jeho výdajů byla vynaložena na technické vybavení. Dříve nepodnikal, tudíž ani nemá možnost uplatňovat ztráty z předcházejících období.

¹⁶⁶ Dle: <http://www.seznamzivnosti.cz/volne/poskytovani-sluzeb-spojenych-s-virtualnim-aktivem/>

¹⁶⁷ Dle: <http://www.seznamzivnosti.cz/volne/poskytovani-software-poradenstvi-v-oblasti-informacnich-technologii-zpracovani-dat-hostingove-a-souvisejici-cinnosti-a-webove-portaly/>

¹⁶⁸ Bitcoin Miner S19j Pro+ dostupné z <https://shop.bitmain.com/product/detail?pid=00020230108213609854b369SGwI0654>

Jeho samostatná činnost započala 3.1.2022 a tudíž je vázán se registrovat k dani z příjmu fyzických osob dle § 39 ZDP, a to do 15ti dní od započetí samostatné činnosti. V průběhu roku mu byla státem zřízena datová schránka, tudíž daňové přiznání za příjmy z roku 2022 má povinnosti podat elektronicky a to do 2.5.2023.¹⁶⁹

Výpočet daňové povinnosti a porovnání možností využití skutečných či výdajů procentem z příjmu je znázorněn v tabulce níže.

Jelikož v případě směny virtuálního aktiva **je předmětem daně až zrealizovaný zpeněžený příjem za vytěženou kryptoměnu**,¹⁷⁰ bude celková částka 960 000 Kč za vytěžení kryptoměny zařazena společně s 20 000 Kč za poradenské služby do příjmů ze samostatné činnosti. Tyto dva výše uvedené příjmy poplatníka tvoří DZD §7 ZDP, za zdaňovací období 2022.

Tabulka 10: Porovnání možností uplatnění výdajů u samostatné činnosti a výpočet daně

postup zdanění příjmu dle ZDP	skutečné výdaje	výdaj 60 % z příjmu
úhrn příjmů § 7 ZDP	980 000 Kč	980 000 Kč
výdaje	1 162 800 Kč	588 000 Kč
DZD = P-V dle § 7 ZDP	- 182 800 Kč	392 000 Kč
ztráta za rok 2022	- 182 800 Kč	- Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	- Kč	392 000 Kč
x sazba daně 15 % (23 %)	15 %	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	- Kč	58 800 Kč
daňová ztráta, zaokr. na celé Kč nahoru, bez znaménka mínus	182 800 Kč	- Kč

Pro výše uvedený příklad platí, že pokud se poplatník rozhodne využít výdaje procentem z příjmu ve výši 60 %, vznikne mu daňová povinnost. V opačném případě, za využití výdajů reálných, se dostane do daňové ztráty, protože jeho celkové příjmy nejsou vyšší než výdaje. Ztrátu si poplatník smí uplatnit v dalších 5ti zdaňovacích obdobích, jak již bylo zmíněno v teoretické části. Zejména na začátku podnikání mohou být skutečné výdaje vyšší, ale s dalšími roky podnikání jejich podíl klesá, a tudíž mohou být výhodnější paušální výdaje.

¹⁶⁹ BARÁKOVÁ, Hana. Podejte daňové přiznání s předstihem – Finanční správa pořádá výjezdy do menších obcí. In: *financnisprava.cz* [online]. 16.2.2023 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2023/podejte-danove-priznani-s-predstihem>

¹⁷⁰ Informace GŘ k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin).

Je velmi důležité podotknout, že u více příjmu v rámci jednoho paragrafu není možné způsoby uplatnění výdajů kombinovat.¹⁷¹ To znamená, že si poplatník musí zvolit mezi výdajem skutečným, anebo paušálním. Takto vybraným způsobem uplatnění výdajů následně poplatník poníží každý příjem v rámci jednoho paragrafu ZDP.

Poplatníkovi může například vzniknout situace, kdy je pro něj výhodnější využít v rámci samostatné činnosti skutečné výdaje, avšak u příjmů z nájmu je pro něj výhodnější si uplatnit paušální. Kombinace uplatnění výdajů napříč různými druhy příjmů je již v souladu se ZDP, tím například vzniká možnost uplatnit v § 7 ZDP paušální výdaje a v § 9 ZDP skutečné.

Přechod ze skutečných na paušální výdaje je spojen s úpravou základu daně v dodatečném daňovém přiznání o položky uvedené v § 23 ZDP, jako je například úprava hodnot zásob a pohledávek.

V opačném případě, při přechodu z paušálních na skutečné výdaje je vyžadována pečlivá příprava způsobu evidence dokladů, taktéž seznámení se s pravidly pro uznatelnost daňových výdajů podle § 24 ZDP pro potřeby daňového přiznání. Poplatník opět musí při tomto přechodu upravit základ daně v dodatečném daňovém přiznání.

7.3.2 Příjem z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku

Dalším příjmem spadající do § 7 ZDP je příjem plynoucí z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku.¹⁷² Pan Antonín má celkem 20 těžebních strojů, které má zařazené v obchodním majetku. Pro svou podnikatelskou činnost jich využívá 18, zbylé dva k pronájmu.

Jeho roční příjmem za pronájem dvou strojů je 240 000Kč. Poplatník smí pro úpravu DZD dle § 7 ZDP uplatnit výdaje procentem z příjmu, anebo daňově uznatelné výdaje.

Výdaj procentem z příjmu činí u tohoto druhu příjmu 30 % a poplatník nesmí uplatnit více než 600 000Kč za zdaňovací období. Porovnání výdajů je znázorněno v tabulce níže.

¹⁷¹ Dle § 7 odst. 8 ZDP.

¹⁷² Dle § 7 odst. 2 písm. b) ZDP.

Tabulka 11: Porovnání možnosti uplatnění výdajů u nájmu zařazeného do obchodního majetku a výpočet daně

postup zdanění příjmu z nájmu majetku, který je zařazen do obchodního majetku	skutečné výdaje	výdaj 30 % z příjmu
úhrn příjmů § 7 ZDP	240 000 Kč	240 000 Kč
výdaje	129 200 Kč	72 000 Kč
DZD = P-V dle § 7 ZDP	110 800 Kč	168 000 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	110 800 Kč	168 000 Kč
x sazba daně 15 % (23 %)	15 %	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	16 620 Kč	25 200 Kč

7.3.3 Přerozdělení ztráty na spolupracující osobu

Možnou optimalizací daňové ztráty je využití spolupracující osoby, která bude vypočtena níže.

Tabulka 12: Využití spolupracující osoby k přerozdělení daňové ztráty

spolupracující osoba	max. částka, o kterou mohou příjmy převyšovat výdaje za rok činí	na manželku bude přerozděleno
manželka	50 % ZD, max. 540 000 Kč	Kč

Tabulka 13: Úprava DZD § 7 ZDP s využitím spolupracující osoby

postup zdanění příjmu při využití spolupracující osoby	
úhrn příjmů § 7 ZDP	1 220 000 Kč
skutečné výdaje	1 292 000 Kč
DZD = P-V dle § 7 ZDP	- 72 000 Kč
část příjmu přerozděleného na manželku dle § 13 ZDP	610 000 Kč
Část výdajů přerozdělených na manželku dle § 13 ZDP	646 000 Kč
DZD §7 ZDP	- 36 000 Kč
daňová ztráta, zaokr. na celé Kč nahoru, bez znaménka minus	36 000 Kč

V případě využití manželky jako spolupracující osoby, na ní smí poplatník přesunout až 50 % ze své ztráty, resp. o ztrátu pana Antonína si může jeho podnikající manželka snížit svůj dílčí základ daně z § 7 ZDP již ve zdaňovacím období 2022 a pan Antonín si o zbylou část daňové ztráty sníží základ daně v příštích zdaňovacích obdobích.

7.3.4 Příjem ve formě kryptoměny z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku

V případě, že by podnikatelská činnost či nájem obchodního majetku byla objednatelem hrazena v kryptoměně, poplatník takto dosažený příjem z kryptoměny převede na české koruny a zdaní podle § 7 ZDP.

Poplatník vystaví fakturu pro objednatele a uvede na ni možnost odvést platbu v konkrétní kryptoměně, např. Bitcoinu, Ethereum či jiné jím akceptovatelné kryptoměně. Autorka doporučuje v den přijetí platby od objednatele převést kryptoměnu podle denního kurzu na české koruny, pro potřeby zdanění. Přijatou kryptoměnu následně zařadit do evidence zásob způsobem FIFO, který bude popsán v další části práce.

Poplatník přijal měsíční platbu za pronájem jednoho ze svých dvou strojů, které jsou zařazeny do jeho obchodního majetku v Bitcoinu. Objednateli vyfakturoval listopadový pronájem a dne 30.11.2022 přijal 0,02 BTC jako ekvivalent 10 000 Kč. Obdržených 10 000 Kč je již součástí celkových příjmů z nájmu obchodního majetku. Daňová povinnost je vypočítána v tabulce níže.

Tabulka 14: Přepočítání BTC na Kč dle denního kurzu

datum	příjem (BTC)	příjem BTC odpovídá	USD/BTC	USD/Kč
30.11.2022	0,025	10 000 Kč	\$ 17 168,57	23,43 Kč

7.4 Příjmy z kapitálového majetku – § 8 ZDP

Většina příjmu klasifikující se jako příjem z kapitálového majetku spadá do samostatného základu daně podléhající zvláštní sazbě daně.¹⁷³ Takovým příjmem mohou být úroky či výnosy z držby cenných papírů, anebo podíly na zisku. Sazbou u srážkové daně je ve většině případů 15 % a pro fyzické osoby je takto vyměřená daň konečnou daní, a tudíž odpadá nutnosti podání daňového přiznání.¹⁷⁴

¹⁷³ Dle § 36 ZDP.

¹⁷⁴ VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*, s. 112-113.

Některé druhy příjmů, jako například úroky z vkladů na běžných podnikatelských účtech či výnosy z držby směnek spadají do DZD dle § 8 ZDP, stejně tak, jako kapitálové příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.¹⁷⁵

Dílčí základ daně, u samostatného základu daně podléhající zvláštní sazbě daně, taktéž i základu daně kapitálového majetku tvoří ve většině případů pouze příjmy, nikoliv příjmy ponížené o výdaje.¹⁷⁶

Kryptoměna jako taková není cenným papírem, nýbrž jak již bylo několikrát zmíněno, věcí **nehmotnou, movitou a zastupitelnou**. Proto na kryptoměny neplatí osvobození, jako u cenných papírů¹⁷⁷ a v žádném případě je nelze zařadit do § 8 ZDP.

Nelze je zařadit do příjmu z kapitálového majetku, ani pokud si poplatník pořídí finanční derivát nesoucí podkladové aktivum právě kryptoměnu. Jeho dosažený příjem z prodeje takového finančního derivátu bude předmětem daně § 10 ZDP nikoliv § 8 ZDP, protože u finančních derivátů právě jejich podkladové aktivum rozhoduje příslušný paragraf DZP, podle kterého bude postupováno při zdanění.¹⁷⁸

7.5 Příjmy z nájmu – § 9 ZDP

Podnikatel Antonín si navíc pořídil během roku 2022 ještě dva těžební stroje¹⁷⁹, které **nemá zahrnuté ve svém obchodním majetku** a slouží mu k jejich pronájmu.

Těžební stroj je věc movitá a nejedná se o nájem příležitostný, proto takto dosažený příjem za rok 2022 ve výši 240 000 Kč bude spadat do DZD § 9 ZDP.

V tabulce níže je zobrazené porovnání daňové povinnosti poplatníka v případě, že vykazuje výdaje procentem z příjmu i výdaje skutečné.

¹⁷⁵ VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*, s. 112-113.

¹⁷⁶ KRAJNÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*, s. 73.

¹⁷⁷ Dle § 4 odst. 1 písm. w) a písm. x) ZDP.

¹⁷⁸ BUREŠ, Martin. Účtování a zdaňování derivátů. In: *portal.pohoda.cz* [online] 12.7.2017 [cit.2023-02-03]. Dostupné z <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/uctovani-a-zdanovani-derivatu/>

¹⁷⁹ Tedy má celkem 22 těžebních strojů, z toho 20 zařazených v obchodním majetku.

Tabulka 15: Porovnání možnosti uplatnění výdajů u nájmu zařazeného do obchodního majetku a výpočet daně

postup zdanění příjmu z nájmu majetku, který je zařazen do obchodního majetku	skutečné výdaje	výdaj 30 % z příjmu
úhrn příjmů dle § 9 ZDP	240 000 Kč	240 000 Kč
výdaje	129 200 Kč	72 000 Kč
DZD = P-V dle § 9 ZDP	110 800 Kč	168 000 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	110 800 Kč	168 000 Kč
x sazba daně 15 % (23 %)	15 %	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	16 620 Kč	25 200 Kč

Ve výše uvedeném příkladě je opět pro poplatníka výhodnější využít skutečné výdaje než výdaje určené procentem z příjmu, díky vyšším počátečním výdajům, které jsou v prvních letech podnikání považovány za přirozené.

V dalších letech podnikání, v případě, kdy poplatník již nebude mít tak velké výdaje, je pro něj výhodnější přejít na uplatnění výdajů procentem z příjmu.

7.6 Ostatní příjmy – § 10 ZDP

7.6.1 Příjmy z příležitostných činností a z příležitostného nájmu movité věci

Nepodnikající osoba, v červnu roku 2022 uzavřela smlouvu o dílo s objednatelem, který je taktéž fyzickou osobou nepodnikající. Předmětem smlouvy bylo sestavení a instalace těžebního zařízení za 5 000 Kč. Takto dosažený příjem je klasifikován jako příležitostná činnost.

V případě, že poplatník dosáhl příjmu z **příležitostné činnosti**, anebo **příležitostného nájmu movité věci**, a zároveň by nepřekročil úhrn příjmu z těchto činností do 30 000 Kč za zdaňovací období, jsou pro něj takto dosažené příjmy osvobozeny.¹⁸⁰ Pokud by ovšem odměna za provedené dílo¹⁸¹ činila 31 000 Kč, poplatníkovi by vyvstala povinnost z tohoto příjmu odvést daň.

¹⁸⁰ Dle § 10 odst. 3 ZDP.

¹⁸¹ Na základě podepsané smlouvy o dílo.

DZD dle § 10 ZDP tvoří příjem, který je snížen o prokazatelné výdaje.¹⁸² Pro názorný příklad postupu zdanění poplatník v prvním níže uvedeném případě nevykazuje žádné výdaje spojené s tímto příjmem z příležitostné činnosti, ve druhém případě vykáže výdaje ve výši 1 500Kč. Daňová povinnost je znázorněn v tabulce níže.

Příjmy z příležitostných činností a nájmu movité věci hrazené kryptoměnou budou taktéž zařazeny do § 10 ZDP. Autorka opět doporučuje přecenit přijatou kryptoměnu pomocí aktuálního kurzu ke dni příjmu kryptoměny a zařadit ji do evidence zásob.

Tabulka 16: Příjmy z příležitostných činností a příležitostného nájmu movitých věcí

postup zdanění příjmu z příležitostné činnosti	bez uplatnění výdajů	výdaje spojené s příjmem
úhrn příjmu dle § 10 ZDP	31 000 Kč	31 000 Kč
výdaje	- Kč	1 500 Kč
DZD = P-V dle § 10 ZDP	31 000 Kč	29 500 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	31 000 Kč	29 500 Kč
x sazba daně	15 %	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	4 650 Kč	4 425 Kč

7.6.2 Příjem z růstu hodnoty držené kryptoměny

V případě nákupu a následné držby kryptoměny po libovolně dlouhou dobu, nebude její narůstající hodnota předmětem daně. Poplatník příjem zdaní pouze v případě prodeje, protože předmětem daně je až peněžitý příjem, nikoliv narůstající hodnota během držby kryptoměny.¹⁸³ Jak podrobit dani zisk z prodeje kryptoměny bude ukázáno v následující části práce.

7.6.3 Nákup a prodej kryptoměny u fyzické osoby nepodnikající

Poplatník dne 1.2.2022 nakoupil z burzy 0,05 BTC a o měsíc později, tj. 1.3.2022 nakoupil dalších 0,95 BTC. Dne 15.3.2022 prodal 0,06 BTC jinému subjektu. Za realizovaný prodej přijal na svůj účet platbu ve výši 65 500 Kč.

¹⁸² Dle § 10 odst. 4 ZDP.

¹⁸³ Informace GFŘ k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin).

Kryptoměna je z daňového pohledu brána jako věc nehmotná, movitá a zastupitelná.¹⁸⁴ Když tedy jakýkoliv poplatník, který není podnikatelem, dosáhne příjmu z prodeje své vlastněné kryptoměny, tento příjem vždy bude posuzován dle § 10 ZDP.

Výdajem u příjmu z prodeje „jiné věci“¹⁸⁵ je cena, za kterou věc poplatník prokazatelně nabyl.¹⁸⁶ Pokud byl takovýto prodaný majetek nebyl součástí podnikatelského obchodního majetku, výdajem je u něj jeho zůstatková cena určená podle §29 odst. 2 ZDP.

Cenu, za kterou kryptoměnu poplatník prokazatelně nabyl musí pro daňovou uznatelnost prokázat, z toho vyplývá vedení vlastní evidence zásob. Možnými metodami je metoda FIFO (first in, first out), nebo metoda váženého aritmetického průměru.

Metoda ocenění zásob FIFO

Metoda FIFO neboli first in – first out, eviduje veškeré množství zásob, cenu a kurz, za který byla zásoba nakoupena. Způsob postupu je následující:

- při každém příjmu zásoby (nákupu kryptoměny) poplatník zadá datum pořízení, množství, kurzy USD a Kč pro ocenění a aktualizuje celkové množství držené zásoby,
 - v příkladové tabulce je znázorněn nákup ze dne 1.2.2022 a 1.3.2022,
- při každém výdeji zásoby (prodeji kryptoměny) poplatník vydá tu nejdříve nakoupenou kryptoměnu. Kdyby byl požadovaný výdej větší než první zásoba, využije první zásobu celou a zbývající část použije z druhé naskladněné zásoby. Vždy použije kurz daného množství. (viz tabulka níže). Po výdeji následně aktualizuje zbývající množství zásob pro kompletní evidenci.

¹⁸⁴ Informace GFŘ k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin).

¹⁸⁵ Dle § 10 odst. 1 písm. b) bod 3. ZDP.

¹⁸⁶ Dle § 10 odst. 5 ZDP.

Tabulka 17: Metoda ocenění zásob FIFO

datum	množství v jednotkách (BTC)			Kč			USD/BTC	USD/Kč
	příjem	výdej	zásoba celkem	příjem	výdej	zásoba celkem		
1.2.2022	0,05	-	0,05	41 881,47	-	41 881,47	\$ 38 743,27	21,62 Kč
1.3.2022	0,095	-	0,145	96 156,42	-	83 762,95	\$ 44 354,64	22,82 Kč
15.3.2022	-	0,06	0,085	-	52 003,20	83 762,95	\$ 39 338,79	22,62 Kč
30.11.2022	0,02		0,105	10 000,00		10 000,09	\$ 17 168,57	23,43 Kč
31.12.2022			0,105			39 295,02	\$ 16 547,50	22,62 Kč

Uplatitelným výdajem je cena, za kterou poplatník Bitcoin prokazatelně nabyl, tedy $(0,05 \text{ BTC} \times 38\,743,27 \text{ USD} \times 21,62 \text{ Kč}) + (0,1 \text{ BTC} \times 44\,354,64 \text{ USD} \times 22,82 \text{ Kč}) = 52\,003,20 \text{ Kč}$. Postup zdanění dle § 10 ZDP je znázorněn v tabulce.

Tabulka 18: Výpočet daně dle § 10 ZDP a metody ocenění zásob FIFO

postup zdanění příjmu z prodeje kryptoměny	
úhrn příjmů § 10 ZDP	65 500 Kč
výdaje	52 003 Kč
DZD = P-V dle § 10 ZDP	13 400 Kč
sazba daně	15 %
daň zaok. na celé Kč nahoru	2 010 Kč

Metoda ocenění zásob váženým aritmetickým průměrem

Metoda určování zásob váženým aritmetickým průměrem má stejný cíl, jako výše zmiňovaná FIFO metoda, tj. evidenci ceny a celkového množství zásoby. Postup je však odlišný:

- při každém nákupu kryptoměny, obdobně jako u výše uvedené metody poplatník zadá datum pořízení, pořízené množství, jeho jednotkovou cenu a kurzy USD a Kč pro daný den,
- před výdejem si poplatník ocení celkové vlastněné zásoby vztahem: celková zásoba v Kč/celkové množství zásoby. Takto zjistí průměrnou jednotkovou cenu svých zásob, kterou ocení vydané množství.

Výpočet je znázorněn v tabulce. Pro efektivnější porovnání zůstanou zachována data z předchozí metody oceňování zásob.

Tabulka 19: Metoda ocenění zásob váženým aritmetickým průměrem

datum	množství v jednotkách BTC			Kč				USD/BTC	USD/Kč
	příjem	výdej	zásoba celkem	příjem	výdej	zásoba celkem	průměrná cena zásoby		
1.2.2022	0,05	-	0,05	41 881,47	-	41 881,47		\$ 38 743,27	21,62 Kč
1.3.2022	0,095	-	0,145	96 156,42	-	138 037,90	951 985,51	\$ 44 354,64	22,82 Kč
15.3.2022	-	0,06	0,085	-	57 119,13	138 037,90		\$ 39 338,79	22,62 Kč

Nejprve je potřeba určit průměrnou cenu jednotky zásoby: $138\,037,90/0,145 = 951\,985,51$ Kč. Následně touto cenou vynásobit **vydávané množství**: $0,06 \cdot 951\,985,51 = 57\,119,13$ Kč. Postup následného zdanění je znázorněn v tabulce č. 20.

Tabulka 20: Výpočet daně dle § 10 ZDP a metody ocenění zásob váženým aritmetickým průměrem

postup zdanění příjmu z prodeje kryptoměny	
úhrn příjmů § 10 ZDP	65 500 Kč
výdaje	57 119 Kč
DZD = P-V dle § 10 ZDP	8 300 Kč
sazba daně	15 %
daň zaok. na celé Kč nahoru	1 245 Kč

7.6.4 Nákup a prodej více kryptoměn u nepodnikající fyzické osoby

V případě nákupu a prodeje více druhů kryptoměn, autorka opět doporučuje vést podrobnou evidenci zásob jedním z výše uvedených způsobů, z důvodu prokázání skutečně vynaložených výdajů.

Výdajem v případě prodeje kryptoměn je jejich pořizovací cena, která musí být vždy daňově prokazatelná. Pokud si tedy poplatník nevede evidenci, nemá možnost si výdaje uplatnit a základem daně jsou veškeré příjmy z prodeje kryptoměn, které nejsou snižené o výdaje.

V rámci dalších příkladů bude názorně ukázáno, jak by probíhalo zdanění více druhů kryptoměn se ziskem, ztrátou, anebo kombinací zisku se ztráty.

Poplatník vždy **během roku nakupuje kryptoměny**,¹⁸⁷ vede si **evidenci výdajů** a ke konkrétnímu datu své **veškeré zásoby obou kryptoměn prodá**. Prodejní cena kryptoměny je oceněna denním kurzem, ve kterém proběhl prodej. Dále je prodejní cena navýšena o 20 % ve formě marže.

¹⁸⁷ Viz tabulky nákupu.

Dosažený zisk z obou prodaných kryptoměn

Poplatník během roku nakupovat BTC i ETH a dne 4.5.2022 prodal veškerou svou zásobu obou kryptoměn za cenu jejich denního kurzu, ke kterému si připočetl marži 20 %.

Za 0,08 prodaného Bitcoinu včetně marže přijmul od kupce 89 178,40 Kč. Za prodané množství 0,8 ETH přijmul 66 058,54 Kč.

Uskutečněný prodej obou kryptoměn mu vygeneroval zisk, který má poplatník povinnost zdanit, protože zisk přesahuje rozhodnou hranici úhrnu příjmu 30 000 Kč pro osvobození.¹⁸⁸ Poplatníková výsledná daňová povinnost, za zisky z prodeje obou kryptoměn je rovná 4 440 Kč.

Tabulka 21: Nákup BTC

datum nákupu	množství BTC	pořizovací cena	USD/BTC	USD/Kč.
1.2.2022	0,043	36 018,07 Kč	\$ 38 743,27	21,62 Kč
1.3.2022	0,025	25 304,32 Kč	\$ 44 354,64	22,82 Kč
1.4.2022	0,012	12 251,68 Kč	\$ 46 281,64	22,06 Kč
celkem	0,08	73 574,07 Kč	-	-

Tabulka 22: Nákup ETH

datum nákupu	množství ETH	pořizovací cena	USD/ETH	USD/Kč.
1.2.2022	0,43	25 957,22 Kč	\$ 2 792,12	21,62 Kč
1.3.2022	0,25	16 958,06 Kč	\$ 2 972,49	22,82 Kč
1.4.2022	0,12	9 131,65 Kč	\$ 3 449,55	22,06 Kč
celkem	0,8	52 046,93 Kč	-	-

Tabulka 23: Výpočet prodejní ceny BTC

datum	prodané množství BTC	cena bez marže	cena s marží 20 %	USD/BTC	USD/Kč
4.5.2022	0,08	74 315,33 Kč	89 178,40 Kč	\$ 39 698,36	23,40 Kč

¹⁸⁸ Dle § 10 odst. 3 písm. a) ZDP.

Tabulka 24: Výpočet prodejní ceny ETH

datum	prodané množství ETH	cena bez marže	cena s marží 20 %	USD/ETH	USD/Kč
4.5. 2022	0,8	55 048,78 Kč	66 058,54 Kč	\$ 2 940,64	23,40 Kč

Tabulka 25: Příjmy a výdaje z prodeje BTC

příjmy z prodeje BTC	89 178,40 Kč
výdaje	73 574,07 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	15 600 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	2 340 Kč

Tabulka 26: Příjmy a výdaje z prodeje ETH

příjmy z prodeje ETH	66 058,54 Kč
výdaje	52 046,93 Kč
DZD zaokr.	14 000 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	2 100 Kč

Tabulka 27: Výpočet daňové povinnosti z obou kryptoměn

úhrn příjmu dle § 10 ZDP	155 236,93 Kč
výdaje celkem	125 620,99 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	29 600 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	4 440 Kč

Dosažený zisk pouze z jedné prodané kryptoměny, ze druhé bylo dosaženo ztráty

Pokud by poplatník dosáhl ztráty z prodeje jedné kryptoměny, ale z druhé by již dosáhl zisku, vzájemně se ztráta a zisk z prodeje kryptoměn započte. Výsledná kladná hodnota DZD je pak předmětem daně dle § 10 ZDP.

Tabulka 28: Nákup BTC

datum nákupu	množství BTC	pořizovací cena	USD/BTC	USD/Kč
1.2.2022	0,043	36 018,07 Kč	\$ 38 743,27	21,62 Kč
1.3.2022	0,025	25 304,32 Kč	\$ 44 354,64	22,82 Kč
1.4.2022	0,012	12 251,68 Kč	\$ 46 281,64	22,06 Kč
celkem	0,08	73 574,07 Kč	-	-

Tabulka 299: Nákup ETH

datum nákupu	množství ETH	pořizovací cena	USD/ETH	USD/Kč
21.1.2022	0,21	11 525,42 Kč	\$ 2 557,93	21,46 Kč
20.3.2022	0,37	23 884,24 Kč	\$ 2 860,46	22,57 Kč
27.5.2022	0,95	37 755,05 Kč	\$ 1 724,92	23,04 Kč
celkem	1,53	73 164,71 Kč	-	-

Tabulka 300: Výpočet prodejní ceny BTC

datum	prodané množství BTC	cena bez marže	cena s marží 20 %	USD/BTC	USD/Kč
6.6. 2022	0,08	57 822,42 Kč	69 386,90 Kč	\$ 31 370,67	23,04 Kč

Tabulka 31: Výpočet prodejní ceny ETH

datum	prodané množství ETH	cena bez marže	cena s marží 20 %	USD/ETH	USD/Kč
6.6. 2022	1,53	65 542,20 Kč	78 650,64 Kč	\$ 1 859,29	23,04 Kč

Tabulka 32: Příjmy a výdaje z prodeje BTC

příjmy z prodeje BTC	69 386,90 Kč
výdaje	73 574,07 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	- 4 200 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	- Kč

Tabulka 33: Příjmy a výdaje z prodeje ETH

příjmy z prodeje ETH	78 650,64 Kč
výdaje	73 164,71 Kč
DZD zaokr.	5 400 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	810 Kč

Tabulka 34: Výpočet daňové povinnosti z obou kryptoměn

úhrn příjmu dle § 10 ZDP	148 037,55 Kč
výdaje celkem	146 738,77 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	1 200 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	180 Kč

Dosažená ztráta z prodeje obou kryptoměn

Pokud by poplatník, nevlastnící živnostenské oprávnění, dosáhl ztráty z prodeje u obou kryptoměn, k rozdílu se nepřihlíží¹⁸⁹ a poplatníková daňová povinnost bude rovna nule, protože v rámci § 10 ZDP nelze dosáhnout ztráty.

Tabulka 35: Nákup BTC

datum nákupu	množství BTC	pořizovací cena	USD/BTC	USD/Kč.
1.2.2022	0,043	36 018,07 Kč	\$ 38 743,27	21,62 Kč
1.3.2022	0,025	25 304,32 Kč	\$ 44 354,64	22,82 Kč
1.4.2022	0,012	12 251,68 Kč	\$ 46 281,64	22,06 Kč
celkem	0,08	73 574,07 Kč	-	-

Tabulka 36: Nákup ETH

datum nákupu	množství ETH	pořizovací cena	USD/ETH	USD/Kč.
21.1.2022	0,21	11 525,42 Kč	\$ 2 557,93	21,46 Kč
20.3.2022	0,37	23 884,24 Kč	\$ 2 860,46	22,57 Kč
27.5.2022	0,55	21 858,19 Kč	\$ 1 724,92	23,04 Kč
celkem	1,13	57 267,85 Kč	-	-

¹⁸⁹ Dle § 10 odst. 4 ZDP.

Tabulka 377: Výpočet prodejní ceny BTC

datum	prodané množství BTC	cena bez marže	cena s marží 20 %	USD/BTC	USD/Kč
28.8. 2022	0,08	38 637,27 Kč	46 364,72 Kč	\$ 19 616,81	24,62 Kč

Tabulka 38: Výpočet prodejní ceny ETH

datum	prodané množství ETH	cena bez marže	cena s marží 20 %	USD/ETH	USD/Kč
28.8. 2022	1,13	39 798,76 Kč	47 758,51 Kč	\$ 1 430,55	24,62 Kč

Tabulka 39: Příjmy a výdaje z prodeje BTC

příjmy z prodeje BTC	46 364,72 Kč
výdaje	73 574,07 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	- 27 300 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	- Kč

Tabulka 40: Příjmy a výdaje z prodeje ETH

příjmy z prodeje ETH	47 758,51 Kč
výdaje	57 267,85 Kč
DZD zaokr.	- 9 600 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	- Kč

Tabulka 411: Výpočet daňové povinnosti z obou kryptoměn

úhrn příjmu dle § 10 ZDP	94 123,23 Kč
výdaje celkem	130 841,91 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	- 36 800 Kč
sazba daně	15 %
daň zaokr. na celé Kč nahoru	- Kč

7.6.5 Nákup a prodej více kryptoměn u podnikající fyzické osoby

Pokud by poplatník v nákupu a prodeji kryptoměn podnikal a vlastnil by příslušná oprávnění k této činnosti, zisk a ztrátu z prodeje více kryptoměn si může vzájemně započíst, jak bylo uvedeno výše.

Jediným rozdílem od nepodnikající fyzické osoby je fakt, že výsledný zisk na konci zdaňovacího období podrobí dani dle § 7 ZDP, v němž může dosahovat i ztráty, kterou si následující zdaňovací období lze uplatnit, jak již bylo popsáno výše. Zatímco nepodnikající fyzická osoba nemůže dosáhnout ztráty v rámci zdaňování příjmů podle § 10 ZDP.

Pro efektivnější porovnání bude přiložena tabulka č. 42 se stejným výpočtem jako v tabulce č. 41, s tím rozdílem, že podnikající osoba dosáhne ztráty, kterou by jako nepodnikající osoba nedosáhla.

Tabulka 42: Výpočet daňové povinnosti u podnikajících FO při ztrátě z obou prodaných kryptoměn

úhrn příjmů § 7 ZDP	94 123,23 Kč
výdaje	130 841,91 Kč
upravený ZD zaokr. na stovky dolů	- 36 800 Kč
sazba daně	15 %
daňová ztráta, zaokr. na celé Kč nahoru, bez znaménka minus	5 520 Kč

7.6.6 Nákup a následné darování

Pokud poplatník daruje kryptoměnu, z pohledu ZDP velmi záleží na tom, komu je darováno. V případě darování v rámci rodiny, jsou pro příjemce dary osvobozeny a nepodléhají tak dani z příjmu.

Pokud by bylo příležitostně darováno člověku, bez příbuzenského vztahu, posuzuje se hranice úhrnu daru do 15 000Kč, přičemž do uvedeného limitu je dar osvobozen, nad tento limit už je předmětem ke zdanění a to následovně:

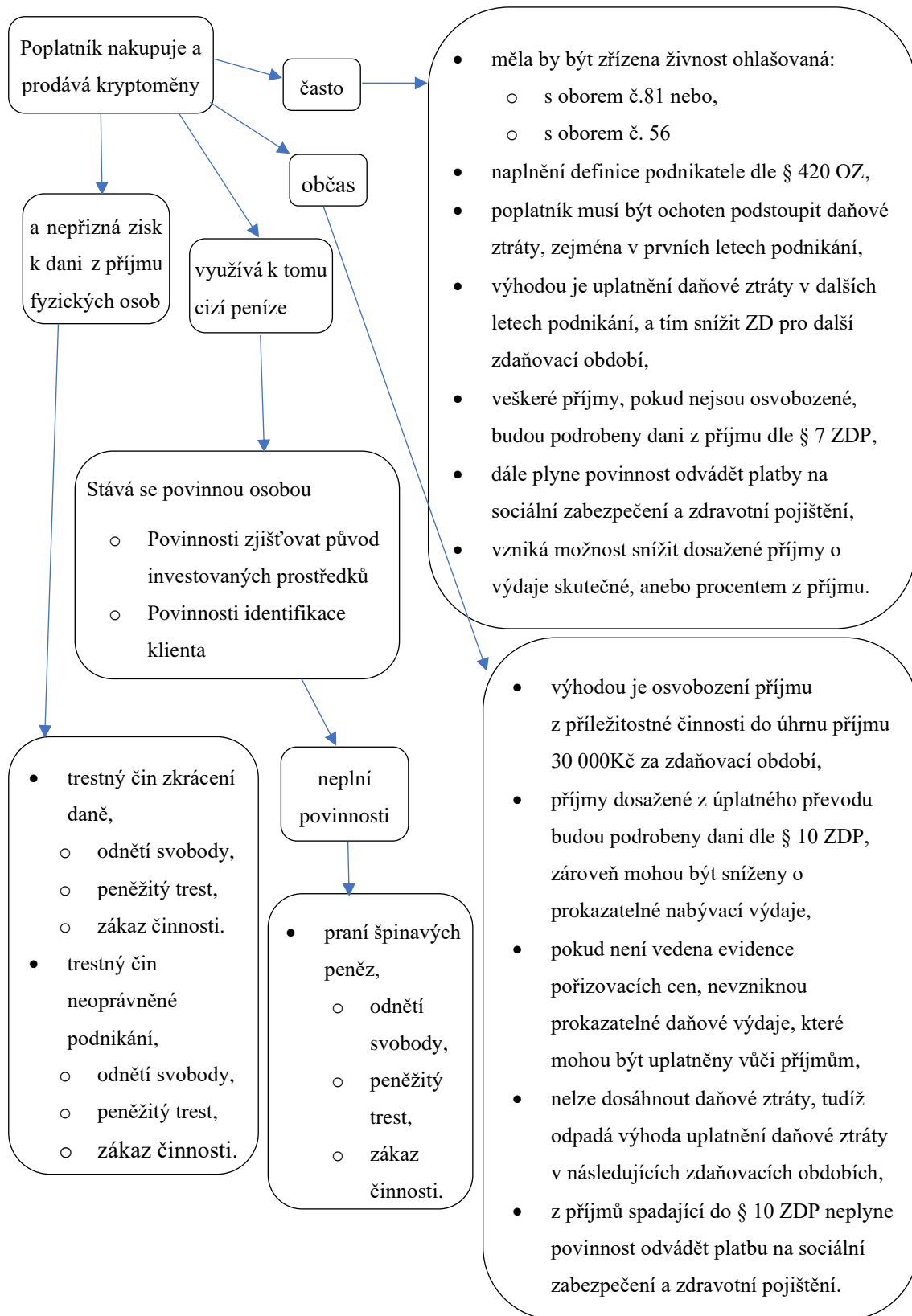
- do § 6 ZDP patří dar zaměstnanci, jakožto příjem bezúplatného plnění ze závislé činnosti,

- pokud bude poskytnut dar podnikateli, ten jej bude přiznávat jako příjem ze samostatné činnosti, tedy dle § 7 ZDP, pokud není osvobozený,¹⁹⁰
- do § 10 ZDP spadají jinak poskytnutá bezúplatná plnění, za podmínky, že nejsou osvobozena.¹⁹¹

¹⁹⁰ Dle §4a písm. g) ZDP.

¹⁹¹ Dle § 4a ZDP.

7.7 Shrnující graf

Graf 3: Shrnující graf

Závěr

Bakalářská práce se zabírala popisem kryptoměn z teoretického hlediska a měla za cíl vytvořit metodickou příručku pro řešení zdanění různých typů příjmu plynoucí z kryptoměnových transakcí z pohledu ZDP pro fyzické osoby.

První částí byla část teoretická. Na její úvod bylo vzhledem ke složitosti uchopení pojmu kryptoměna kruciólní zaobírat se penězi, jejich funkcí a definicí, aby mohlo posléze dojít ke komparaci těchto dvou institutů, a to na základě jejich vzájemné podobnosti. Následně se práce přesunula k funkci České národní banky, jakožto součásti finančního sektoru a plynule navázala na společné vlastnosti peněz, jí vydávaných, a kryptoměn.

Vysvětlení základních technických specifikací a pojmů týkajících se problematiky kryptoměn bylo stěžejní pro zorientování se v této oblasti. Následně byly zmíněny nejvýznamnější z nich, největší důraz tato práce nicméně klade na objasnění otázek ohledně té největší kryptoměny – Bitcoinu, a to počínaje jeho technickými specifikacemi, konče historickým vývojem.

Následný výklad teoretické části odkazuje na základní daňové pojmy, které budou stěžejní v modelových příkladech obsažených v praktické části práce.

Teoretická část dále pojednávala o vyjádření českých veřejnoprávních institucí k problematice kryptoměn, jenž je stěžejní pro postupy účetních jednotek při jejich zdanění a účtování. Mezi tyto instituce patří Česká národní banka, ministerstvo financí a Generální finanční ředitelství.

Zakončena je výčtem možných trestných činů, jichž se mohou fyzické, či právnické osoby dopustit nedodržením zákonem stanoveného postupu nakládání s kryptoměnami, či jejich danění.

Stěžejním závěrem první (teoretické) části bakalářské práce, mimo jiné, je pro autorku zjištění společných vlastností peněz a kryptoměn, jimiž jsou: snadné přenášení a skladování a zaměnitelnost. Bitcoin však, na rozdíl od peněz, má předem definované konečné množství, což tvoří jeho vnitřní hodnotu – vzácnost. Autorka dále považuje za podstatné východisko teoretické části fakt, že kryptoměny fungují decentralizovaně (bez centrální autority), na rozdíl od aktuálního finančního systému v čele s Českou národní bankou.

Autorka po přezkoumání stanovisek českých veřejnoprávních institucí, došla ke konkluzi, že všechny odmítly zařazení kryptoměny jako formy peněz, přičemž závěry jejich jednotlivých individuálních posudků jsou následující:

Česká národní banka došla k názoru, že nelze za jakýchkoliv okolností kryptoměny zaměňovat za peníze, a to v jakékoliv jejich formě. Dále ČNB vyjádřila požadavek, který opravňuje obchodníka obchodovat s deriváty tokenu pouze s příslušným oprávněním. V neposlední řadě se vyslovila směrem k relaci kryptoměny a kurzovního lístku, konkrétněji, že kryptoměny nejsou jeho součástí, proto je potřeba je převádět (oceňovat) přes další měnu, kterou je nejčastěji americký dolar.

MF považuje kryptoměny za nehmotné aktivum v elektronické podobě.

Pro GFR je kryptoměnou věc, a to věc nehmotná, movitá a zastupitelná. Dále se GFR vyjádřilo i ke zdanění kryptoměn a to tak, že za předmět daně se považuje až zpeněžený příjem, (osoba nedaní vytěžené kryptoměny, ale až příjem z jejich prodeje).

Na úvod praktické části byl představen fiktivní poplatník, Antonín. Subjekt kterém byly v průběhu práce demonstrovány a názorně ukázány (popsány) možnosti zdanění různých druhů příjmů z kryptoměn v souladu se ZDP. Autorka měla následně za cíl optimalizovat daňovou povinnost fiktivního poplatníka a rozklíčovat dílčí paragrafy ZDP.

Praktická část nejprve rozebírá zdanění příjmu fiktivního poplatníka ze zaměstnání. Autorka zkoumá, možnost vyplacení mzdy či platu v kryptoměně, což podle české legislativy možné je. Co však možné není je její vyplacení v této formě v plné výši, jelikož dle zákoníku práce musí být vždy alespoň její část vyplacena v zákonném platidle, kterým kryptoměna není. Kryptoměna je tedy považována za naturální plnění, které je součástí hrubé mzdy.

Pro fyzickou osobu, jenž chce podnikat v těžbě kryptoměn, nebo v poskytování služeb spojených s virtuálními aktivy, je potřeba vlastnit živnost volnou, s oborem č.56 nebo 81. Příjmy dosažené z této činnosti jsou předmětem daně paragrafu 7 ZDP. Tyto příjmy lze ponížit o výdaje reálné na dosažení udržení a zajištění příjmů, anebo výdaje procentem, a to ve výši 60 % z dosaženého příjmu. V modelovém příkladu však fiktivnímu poplatníkovi Antonínu byla s využitím reálných výdajů vyměřena nižší daňová povinnost než za využití výdajů procentem z příjmu. Těmito okolnostmi se nicméně dostal do daňové ztráty. Pro snížení této daňové ztráty byl následně využit institut spolupracující

osoby, jíž byla Antonínova manželka, na níž fiktivní poplatník přenesl 50 % výdajů a 50 % příjmů.

V dalším kroku je pojednáváno o § 8 ZDP (příjmy z kapitálového majetku). Klíčovým závěrem zkoumání užití daného paragrafu pro příjmy z kryptoměn je fakt, že tento paragraf nemůže být užit, a to z toho důvodu, že kryptoměna není cenným papírem, ale věcí, proto zpeněžený příjem pro fyzickou osobu nepodnikající z ní je předmětem § 10 ZDP.

Byly posouzeny i příjmy z nájmu majetku (v modelovém případě se jednalo o nájem těžebních strojů). Faktem zůstává, že příjem plynoucí z nájmu majetku zařazeného do obchodního majetku je předmětem daně § 7 ZDP. Příjem plynoucí z nájmu majetku nezařazeného do obchodního majetku, na stranu druhou, je předmětem daně § 9 ZDP. V obou případech nájmu lze uplatnit výdaje reálné na dosažení udržení a zajištění příjmů nebo výdaje procentem, ve výši 30 % z dosaženého příjmu. Opět byly porovnány možnosti uplatnění výdajů, přičemž znovu bylo dosaženo výsledku, kdy daňová povinnost byla nižší při využití reálných výdajů.

Konečně, příjmy z prodeje kryptoměn u fyzických osob nepodnikajících spadají pod § 10 ZDP. Takto dosažený příjem lze opět snížit o výdaj. Tímto výdajem je pouze nabývací cena, přičemž pro uplatnění takového výdaje musí poplatník prokázat evidenci těchto daňově uznatelných výdajů. Možnosti evidence jsou 2, jak bylo již zmíněno v praktické části, a to buď metodou váženého aritmetického průměru, nebo metodou FIFO. Autorka se domnívá, že takovýto způsob zdanění příjmů z kryptoměn mezi fyzickými osobami je nejčastější.

Výstupem práce je tedy nález, že příjmy plynoucí z kryptoměnových transakcí jsou vždy předmětem daně z pohledu ZDP pro fyzické osoby. Součástí bakalářské práce je i shrnující graf, který může být nápomocný pro řešení kolizních situací.

Seznam použitých pramenů

BARÁKOVÁ, Hana. Podejte daňové přiznání s předstihem – Finanční správa pořádá výjezdy do menších obcí. In: *financnisprava.cz* [online]. 16.2.2023 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/tiskove-zpravy-gfr/tiskove-zpravy-2023/podejte-danove-priznani-s-predstihem>

Bitcoin Miner S19j Pro+ dostupné z <https://shop.bitmain.com/product/detail?pid=00020230108213609854b369SGwI0654>

BLAGOJEVIC, D. Best Bitcoin Mining Pools 2021 in Review (+ Fee Comparison). In: *captainaltcoin.com* [online]. 11.1.2021 [cit. 2023-02-03] Dostupné z: <https://captainaltcoin.com/best-bitcoin-mining-pools/>

BUREŠ, Martin. Účtování a zdaňování derivátů. In: *portal.pohoda.cz* [online] 12.7.2017 [cit.2023-02-03]. Dostupné z<https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/uctovani-a-zdanovani-derivatu/>

CLAYTON, J. [Infographic] The history of Ethereum . In: *readwhite.com* [online]. 18.10.2017 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://readwrite.com/infographic-ethereum-history/>

Cryptomonnaie: le bitcoin atteint un nouveau record historique. Paris: *France 24* [online]. 20.10.2021 [cit. 2023-02-03]. e-ISSN 24911569. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2583454927?pq-origsite=primo>

FRANK, Robert H. a Ben BERNANKE. *Ekonomie*. 3. vyd. Praha: Grada, 2003 ISBN 80-247-0471-4.

FRANKENFIELD, J. Public Key. In: *Investopedia* [online]. 24.6.2021 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/p/public-key.asp>

FRANKENFIELD, J. 51 % Attack: Definition, Who Is At Risk, Example, and Cost. In: *Investopedia* [online]. 28.9. 2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/1/51-attack.asp>

FRANKENFIELD, J. Hard Fork: What It Is in Blockchain, How It Works, Why It Happens. In: *Investopedia* [online]. 25. 5. 2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/h/hard-fork.asp>

FRANKENFIELD, J. Soft Fork: What is it, How it works in Cryptocurrency. In: *Investopedia* [online]. 23.10. 2021 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/s/soft-fork.asp>

FRANKENFIELD, J. Understanding Double-Spending and How to Prevent Attacks. In: *Investopedia* [online]. 7.1.2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/d/doublespending.asp>

FUJISHIGE, S. and Z. YANG. Barter markets, indivisibilities, and Markovian core. *Bulletin of Economic Research* [online]. 2022, vol. 74, no. 1, p. 39-48 [cit. 2023-02-27]. ISSN 0307-3378. Dostupné z: DOI 10.1111/boer.12279

GOETZ, E. Le bitcoin enregistre un nouveau record historique. Paris: *Les Echos* [online]. 31.12.2020 [cit. 2023-02-03]. ISSN 01534831. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2583454927/fulltext/14276F94F8254470PQ/1?accountid=17115>

HAYES, A. Blockchain facts: What is it, How it works, and How it can be used. In: *Investopedia* [online]. 23.4.2023 [cit. 2023-05-05]. Dostupné z:

HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ a Robert HOLMAN. *Ekonomický slovník*. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-819-3

HONG, S. P2P networking based internet of things (IoT) sensor node authentication by Blockchain. *Peer-to-Peer Networking and Applications* [online]. 2020, vol. 13, no 2, p. 579-589 [cit. 2023-05-07]. ISSN 1936-6442. Dostupné z: doi:10.1007/s12083-01900739x.

<https://www.investopedia.com/terms/b/blockchain.asp#toc-how-does-a-blockchain-work>

Informace GFŘ k daňovému posouzení transakcí s kryptoměny (např. bitcoin). In: *financnisprava.cz* [online] 31.3.2022 [cit. 2023-02-03]. Č.j. 18809/22/7100-40050-205680. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/informace-stanoviska-a-sdeleni/2022/informace-gfr-k-danovemu-posouzeni>

Je k obchodování s tzv. převodními tokeny nebo k jejich směně vyžadováno oprávnění ČNB? *Stanovisko k regulaci finančního trhu*. [online] 19.11.2018. [cit. 2023-03-08] ID: RS2018-13. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2018-13/>

KAHN, D. *The codebreakers: The Story of Secret Writing* [online]. New York: SCRIBNER, 1967 [cit. 2023-05-07]. ISBN 978-1-439-10355-5.

Kauza Bankman-Fried a krach kryptoburzy FTX: velcí kryptohráči hasí obří skandál a distancují od ní. *Konkurzní noviny*. 2023, roč. 26, č. 2, s. 25.

KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. 1. vyd. Brno: CERM, 2022. ISBN 978-80-7623-086-6.

KRAUSE, Tomáš. Rok 2022 v kryptu: krachy, bankroty, podvody. Bitcoin je v tom ale nevině. In: *finmag.penize.cz* [online]. 31.12.2022 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://finmag.penize.cz/penize/439117-rok-2022-v-kryptu-krachy-bankroty-podvody-bitcoin-je-v-tom-ale-nevinne>

KURT, M. A. a H. J. JORDI. *Monero Privacy in the blockchain*. Barcelona. Universitat Autònoma de Barcelona. [online] [cit. 2023-01-15] Dostupné z: <https://eprint.iacr.org/2018/535>

LÁNSKÝ, Jan. *Kryptoměny*. Praha: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-722-4.

Mempool Space [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://mempool.space/cs/>

MILUNOVICH, G. Assessing the connectedness between Proof of Work and Proof of Stake/Other digital coins. *Economics Letters* [online]. Elsevier, 2021, vol. 211 [cit. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165176521004778>

MISHKIN, F. *The Economics of Money, Banking and Financial Markets, EBook, Global Edition* [online]. Pearson Education, Limited, 2015. [cit. 2023-05-07]. ISBN 9781292094199. Dostupné z: ProQuest Central.

MUŽNÝ, Martin a Kateřina PSCHEROVÁ. Co to je praní peněz. In: *cnb.cz* [online]. 3.11.2020 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Co-to-je-prani-penez

NEJESCHLEBA, Radek. *Bitcoin: seznamte se!: pochopte bitcoin i bez hlubokých znalostí informatiky či ekonomie*. 1., vyd. Ve Strážnici: vlastním nákladem, 2022. ISBN 978-80-11-01333-2.

Neoprávněné podnikání. In: *altaxo.cz* [online]. 2019 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/zacatek-podnikani/pravo/neopravnene-podnikani>

NOFER, M., GOMBER, P., HINZ, O. and SCHIERECK, D. *Blockchain. Business & Information Systems Engineering*, Springer Fachmedien Wiesbaden [online]. 2017, vol.

59, no. 3, p. 183-187 [cit. 2023-05-07]. ISSN 23637005. Dostupné z: doi: 10.1007/s12599-017-0467-3.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5871-8.

REVENDA, Zbyněk. *Peníze a zlato*. 2. vyd. Praha: Management Press, 2013. ISBN 978-80-7261-260-4.

ROSIC, A. What is Monero? [The Most Comprehensive Step-by-Step Guide] In: *Blockgeeks.com* [online]. 19.10.2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://blockgeeks.com/guides/monero/>

Sdělení Ministerstva financí k účtování a vykazování digitálních měn. In: *financnisprava.cz* [online] 15.5.2018 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Info-kryptomeny_priloha1-Sdeleni-MF-k-uctovani-a-vykazovani-.pdf

STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin a jiné kryptopeníze budoucnosti: historie, ekonomie a technologie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*. 3. rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-1043-8.

SWAN, Melanie. *Blockchain: blueprint for a new economy*. O'Reilly: Sebastopol, 2015. ISBN 978-1-491-92049-7.

TYAGI, S.S. a S. BHATIA. *Blockchain for Business: How It Works and Creates Value* [online]. Scrivener Publishing LLC, 2021 [cit. 2023-05-07]. ISBN 978-1-119-71104-9. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/book/10.1002/9781119711063>

Upgrading Ethereum to radical new heights. In: *ethereum.org* [online]. 2023 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://ethereum.org/en/upgrades/>

URBACZKA, P. a R. KOZUB. Návod, jak vyplácet mzdu v Bitcoinech. In: *medium.com* [online]. 13. 4. 2018 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://medium.com/bitperia-stories/n%C3%A1vod-jak-vypl%C3%A1cet-mzdu-v-bitcoinech-3fc086a2e200>

V Alze zaplatíte i Bitcoin. In: *alza.cz* [online]. 26. 5. 2022 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/platba-bitcoiny-a-btc-automaty-alza>

VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

VYCHOPĚŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2022*. 18. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-356-2.

What Is a Bitcoin Improvement Proposal (BIP). In: *River Financial Inc.*[online]. 2021 [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: <https://river.com/learn/what-is-a-bitcoin-improvement-proposal-bip/#what-is-a-bitcoin-improvement-proposal>

What is the difference between Ethereum and Bitcoin? In: *ethereum.org* [online]. 2023 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://ethereum.org/en/what-is-ethereum/>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Porovnání technických specifikací Bitcoinu a Etherea	37
Tabulka 2: Paušální výdaje	40
Tabulka 3: Maximální přerozdělení na spolupracující osobu.....	40
Tabulka 4: Postup pro roční výpočet daňové povinnosti z příjmu u fyzických osob	44
Tabulka 5: Nezdánitelné části základu daně.....	45
Tabulka 6: Slevy na dani	46
Tabulka 7: Daňové zvýhodnění	47
Tabulka 8: Kurzy ETH/USD a USD/Kč pro určení naturální plnění	57
Tabulka 9: Výpočet čistých mezd zaměstnance za rok 2022	57
Tabulka 10: Porovnání možností uplatnění výdajů u samostatné činnosti a výpočet daně	59
Tabulka 13: Porovnání možnosti uplatnění výdajů u nájmu zařazeného do obchodního majetku a výpočet daně.....	61
Tabulka 11: Využití spolupracující osoby k přerozdělení daňové ztráty	61
Tabulka 12: Úprava DZD § 7 ZDP s využitím spolupracující osoby.....	61
Tabulka 14: Přepočtení BTC na Kč dle denního kurzu	62
Tabulka 15: Porovnání možnosti uplatnění výdajů u nájmu zařazeného do obchodního majetku a výpočet daně.....	64
Tabulka 16: Příjmy z příležitostných činností a příležitostného nájmu movitých věcí..	65
Tabulka 17: Metoda ocenění zásob FIFO.....	67
Tabulka 18: Výpočet daně dle § 10 ZDP a metody ocenění zásob FIFO.....	67
Tabulka 19: Metoda ocenění zásob váženým aritmetickým průměrem	68
Tabulka 20: Výpočet daně dle § 10 ZDP a metody ocenění zásob váženým aritmetickým průměrem.....	68
Tabulka 21: Nákup BTC.....	69

Tabulka 22: Nákup ETH.....	69
Tabulka 23: Výpočet prodejní ceny BTC	69
Tabulka 24: Výpočet prodejní ceny ETH	70
Tabulka 25: Příjmy a výdaje z prodeje BTC	70
Tabulka 26: Příjmy a výdaje z prodeje ETH	70
Tabulka 27: Výpočet daňové povinnosti z obou kryptoměn	70
Tabulka 28: Nákup BTC.....	71
Tabulka 29: Nákup ETH.....	71
Tabulka 30: Výpočet prodejní ceny BTC	71
Tabulka 31: Výpočet prodejní ceny ETH	71
Tabulka 32: Příjmy a výdaje z prodeje BTC	71
Tabulka 33: Příjmy a výdaje z prodeje ETH	72
Tabulka 34: Výpočet daňové povinnosti z obou kryptoměn	72
Tabulka 35: Nákup BTC.....	72
Tabulka 36: Nákup ETH.....	72
Tabulka 37: Výpočet prodejní ceny BTC	73
Tabulka 38: Výpočet prodejní ceny ETH	73
Tabulka 39: Příjmy a výdaje z prodeje BTC	73
Tabulka 40: Příjmy a výdaje z prodeje ETH	73
Tabulka 41: Výpočet daňové povinnosti z obou kryptoměn	73
Tabulka 42: Výpočet daňové povinnosti u podnikajících FO při ztrátě z obou prodaných kryptoměn	74

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj ceny Bitcoinu v čase.....	34
Graf 2: Market cap Bitcoinu v čase	34
Graf 3: Shrnující graf.....	76

Seznam obrázků

Obrázek 1: Uzly sítě	22
Obrázek 2: Blockchain.....	23
Obrázek 3: Transakční proces.....	26
Obrázek 4: Největší těžební pooly Bitcoinu v roce 2021	30
Obrázek 5: Soft fork	31
Obrázek 6: Hard fork	32
Obrázek 7: Možné uplatnění daňové ztráty v průběhu let	46

Seznam příloh

Příloha I.: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob	90
---	----

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územnímu pracovišti v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo

02 Rodné číslo

03 DAP¹⁾

řádné

opravné

dodatečné

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾

05 DAP podává poradce na základě plné moci k zastupování

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾

Otisk podacího razítka finančního úřadu

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

Datum

ano

ne

ano

ne

PŘIZNÁNÍ

k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)
za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo jeho část²⁾ od do
dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení	07 Rodné příjmení*	08 Jméno(-a) Antonín
09 Titul*)	10 Státní příslušnost	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec	13 Ulice / část obce	14 Číslo popisné/orientační	
15 PSČ	16 Telefon / mobilní telefon*)	17 E-mail*)	18 Stát

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje

Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné/orientační	22 PSČ
---------	----------------------	-----------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval

Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné/orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon*)	28 E-mail*)

29 Kód státu – vyplní jen daňový nerezident

29a Výše celosvětových příjmů

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojenými osobami¹⁾

ano

ne

2. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	900 000	
32 (neobsazeno)		
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 13 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 – ř. 33)	900 000	
35 Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí podle § 6 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)	900 000	
37 Dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)	-36 000	
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona		
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)	110 800	
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)	30 799	
41 Úhrn řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40).	105 599	
42 Základ daně (36 + kladná hodnota z ř. 41)	1 005 599	
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše pravomocně stanovené ztráty (maximálně do výše ř. 41)		
45 Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 – ř. 44)	1 005 599	

3. ODDÍL – Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců		Počet měsíců	
46 Odst. 1 zákona (hodnota bezúplatného plnění – daru/darů)		30 000		
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)	12	150 000		
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření)		24 000		
49 Odst. 6 zákona (soukromé životní pojištění)		24 000		
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)				
51 Odst. 8 zákona (úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání)				
52 § 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)				
53 § 34 odst. 4 (odpočet na podporu odborného vzdělávání)				

54 Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř. 46 + ř. 47 + ř. 48 + ř. 49 + ř. 50 + ř. 51 + ř. 52 + ř. 53)	228 000	
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř. 45 – ř. 54)	777 599	
56 Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	777 500	
57 Daň podle § 16 zákona	116 625,00	

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58 Daň podle § 16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP	116 625,00	
59 (neobsazeno)		
60 Daň zaokrouhlená na celé Kč nahoru	116 625	
61 Daňová ztráta – zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus	0	

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
62a Sleva za zastavenou exekuci podle § 35 odst. 4 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul*) manželky (manžela)		Rodné číslo	
--	--	-------------	--

Částka podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců	Počet měsíců
64 písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka)		30 840
65a) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela)		
65b) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)		
66 písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)		
67 písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)		
68 písm. e) zákona (sleva na držitele průkazu ZTP/P)		
69 písm. f) zákona (sleva na studenta)		
69a písm. g) zákona (sleva za umístění dítěte)		
69b (neobsazeno)		
70 Úhrn slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 62 + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68 + ř. 69 + ř. 69a)		30 840
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 – ř. 70)		85 785

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH S POPLATNÍKEM VE SPOLEČNĚ HOSPODAŘÍCÍ DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno	Rodné číslo	Počet měsíců ve výši na jedno dítě		Počet měsíců ve výši na druhé dítě		Počet měsíců ve výši na třetí a další dítě	
			bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P
	1	2	3		4		5	
1	Syn	24.04.2019	12					
2								
3								
4								
	Celkem		12					

72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	15 204
73 Sleva na dani (částka z ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)	15 204
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 – ř. 73)	70 581
74a Daň ze samostatného základu daně podle § 16a zákona (částka z ř. 414 přílohy č. 4 DAP)	
75 Daň celkem (ř. 74 + ř. 74a)	70 581
76 Daňový bonus (ř. 72 – ř. 73)	0
77 Daň celkem po úpravě o daňový bonus (ř. 75 – ř. 76), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	70 581
77a Daňový bonus po odpočtu daně (ř. 76 – ř. 75), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	0

6. ODDÍL – Dodatečné DAP

78 Poslední známá daň	
79 Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 77 nebo ř. 77a)	
80 Rozdíl řádků (ř. 79 – ř. 78) : zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (–) částka daně se snižuje	
81 Poslední známá daň – daňová ztráta podle § 5 zákona	
82 Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 61)	
83 Rozdíl řádků (ř. 82 – ř. 81) : zvýšení (+) – daňová ztráta se zvyšuje, snížení (–) daňová ztráta se snižuje	

7. ODDÍL – Placení daně

84 Úhrn sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (po slevách na dani)	135 000
85 Na zbývajících zálohách zapláceno poplatníkem celkem	
86 Úhrn záloh podle § 38lk zaplacených poplatníkem v paušálním režimu	
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona	
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona	
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona	
89 Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)	
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 2 zákona	
91 Zbývá doplatit (ř. 77 – ř. 77a – ř. 84 – ř. 85 – ř. 86 – ř. 87 – ř. 87a – ř. 88 + ř. 89 – ř. 90) : (+) zbývá doplatit, (–) zapláceno více	-64 419

PŘÍLOHY DAP:

Ve sloupci uveďte počet listů příloh.

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)“	
Příloha č. 2 – „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)“ včetně Samostatných listů	
Příloha č. 4 – „Výpočet daně ze samostatného základu daně podle § 16a zákona“	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	
Doklad o poskytnutém bezúplatném plnění (daru)	
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši zaplacených úroků z tohoto úvěru	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění, nebo doplňkové penzijní spoření	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění	
Usnesení o zastavení exekuce	
Potvrzení o úhradě za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	
Potvrzení předškolního zařízení o výši výdajů vynaložených za umístění vyživovaného dítěte	
Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Potvrzení o vyplacených příjmech a sražené dani	
Potvrzení výše příjmů od zahraničního správce daně	
Vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí (§ 10 zákona)	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
Příloha pro poplatníky uplatňující odčitatelnou položku podle § 34 odst. 1 zákona	
Potvrzení o vyplacených příjmech podle § 10 odst. 1 písm. h) bod 1 zákona a o sražené dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z těchto příjmů	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	

Údaje o podepisující osobě³⁾:

Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li zástupce právnickou osobou),
s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / Osoba oprávněná k podpisu

Datum

Otisk
razítkaVlastnoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

1) Označte křížkem odpovídající variantu.

2) Údaj vyplňte, **pouze** máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 239b, § 239c a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.

3) Údaje o podepisující osobě budou vyplněny pouze v případě, kdy je DAP zpracováno a podáno osobou odlišnou od daňového subjektu.

*) Označené údaje jsou nepovinné.

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 155b zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení:

přeplatku na dani z příjmů fyzických osob 64 419 Kč.

Přeplatek zašlete na adresu:

nebo vraťte na účet vedený u **MBANK S.A., ORGANIZA NÍ SLOŽKA č. 111111**kód banky **6210** specifický symbol

Vlastník účtu měna, ve které je účet veden

V dne Podpis daňového subjektu (podepisující osoby³⁾)

PŘÍLOHA č. 1

je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob
za zdaňovací období 2022 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP“)

Rodné číslo:

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Vedu daňovou evidenci ¹⁾	XXXX	Vedu účetnictví ¹⁾		Uplatňuji výdaje procentem z příjmů ¹⁾	
-------------------------------------	------	-------------------------------	--	---	--

	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	1 220 000	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	1 292 000	
103 (neobsazeno)		
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 101 – ř. 102) nebo výsledek hospodaření (zisk, ztráta)	-72 000	
105 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující – uveďte úhrn částek zvyšujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)	0	
106 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující – uveďte úhrn částek snižujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)	0	
107 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu	610 000	
108 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu	646 000	
109 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
110 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
111 (neobsazeno)		
112 Váš podíl jako společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti. Vykáže-li společnost ztrátu, označte svůj podíl znaménkem minus (-)		
113 Dílčí základ daně (ztráta) z příjmů podle § 7 zákona (ř. 104 + ř. 105 – ř. 106 – ř. 107 + ř. 108 + ř. 109 – ř. 110 + ř. 112)	-36 000	

2. Doplnující údaje (§ 7 zákona)

A. Údaje o obratu a odpisech

Roční úhrn čistého obratu

Uplatněné odpisy celkem

Z toho odpisy nemovitých věcí

B. Druh činnosti²⁾

Název hlavní (převažující) činnosti

Sazba výdajů
% z příjmů

Příjmy

Výdaje

CZ - NACE

INNOSTI V OBLASTI INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ				
--	--	--	--	--

Název dalších činností

Název dalších činností	Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje	CZ - NACE
Celkem				

C. Údaje o samostatné činnosti

Datum zahájení činnosti Datum přerušení činnosti Datum ukončení činnosti Datum obnovení činnosti Počet měsíců činnosti

03.01.2022

12

D. Tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b zákona

Vyplňte pouze v případě, vedete-li daňovou evidenci podle § 7b zákona. Údaje, prosím, vyplňte v celých Kč.

	Na začátku zdaňovacího období	Na konci zdaňovacího období
1. Hmotný majetek		
2. Peněžní prostředky v hotovosti*)		
3. Peněžní prostředky na bankovních účtech*)		
4. Zásoby		
5. Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a zápůjček		
6. Ostatní majetek*)		
7. Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček		
8. Rezervy		

9. Mzdy

*) Označené údaje jsou nepovinné.

E. Úpravy podle § 5, § 23 zákona ²⁾

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona zvýšující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona snižující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

F. Údaje o společnicích společnosti ²⁾

Jste-li společníkem společnosti, která není právnickou osobou, vyplňte údaje o ostatních společnicích společnosti

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech v %	Podíl na výdajích v %
1.					
2.					
3.					

G. Údaje o spolupracující osobě ²⁾

Jste-li osoba, která rozděljuje příjmy a výdaje podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o spolupracující osobě

	Jména	Příjmení	DIČ (RČ)	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.	Manželka			
2.				

H. Údaje o osobě, která rozděljuje příjmy a výdaje

Jste-li spolupracující osoba podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o osobě, která na Vás rozdělila příjmy a výdaje

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				

I. Údaje o veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti ²⁾

Daňové identifikační číslo veřejné obchodní společnosti, kde jste společníkem, nebo komanditní společnosti, kde jste komplementářem, a výše Vašeho podílu v procentech

DIČ

%

¹⁾ Z předtištěných možností v rámečku vyberte odpovídající variantu a označte křížkem.²⁾ Údaje, pro které nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volný list a přiložte k tiskopisu.

PŘÍLOHA č. 2

Rodné číslo:

je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob
za zdaňovací období 2022 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP“)

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy ze zdrojů v zahraničí

	poplatník	finanční úřad
201 Příjmy podle § 9 zákona celkem	240 000	
201a Příjmy podle § 9 zákona pouze z nájmu nemovitých věcí (z ř. 201)	240 000	
202 Výdaje podle § 9 zákona	129 200	
203 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 201 – ř. 202) nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)	110 800	
204 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
205 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
206 Dílčí základ daně, daňová ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 203 + ř. 204 – ř. 205)	110 800	

2. Výpočet dílčího základu daně z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Druh příjmů podle § 10 odst. 1 zákona		Příjmy	Výdaje	Rozdíl (sloupec 2 – sloupec 3)	Kód ²⁾
1		2	3	4	5
1	A	31 000	1 500	29 500	
2	C	148 038	146 739	1 299	
3					
4					
Úhrn kladných rozdílů jednotlivých druhů příjmů		179 038	148 239	30 799	

	poplatník	finanční úřad
207 Příjmy podle § 10 zákona	179 038	
208 Výdaje podle § 10 zákona (maximálně do výše příjmů)	148 239	
209 Dílčí základ daně připadající na ostatní příjmy podle § 10 zákona (ř. 207 – ř. 208)	30 799	

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.

²⁾ Pokud jste uplatnil výdaje procentem z příjmů (týká se pouze zemědělské výroby), uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „p“. Pokud příjmy plynou z majetku, který je ve společném jmění manželů, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „s“. Pokud příjmy plynou ze zdrojů v zahraničí, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „z“. Pokud je v tabulce uveden bezúplatný příjem a jedná se o nemovitou věc, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „n“.